

РІК LIII, Ч. 7-8

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1996 — JULY-AUGUST

№. 7-8, VOL. LIII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК LIII

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ

Ч. 7-8

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку*

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Анна-Галія Горбач
Іванна Рожанковська
Ярослава Рубель — (з уряду) пресова референтка
Головної Управи

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003
Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

Річна передплата в США
Для членів СУА \$ 25.00
Для інших передплатників \$ 30.00
Поодинокое число \$ 3.00
В країнах поза межами США US \$ 40.00

OUR LIFE

VOL. LIII

JULY-AUGUST

№. 7-8

Published by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Roman Yurevych**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Anna-Halla Horbach
Iwanna Rozankowskyj
Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair
Lubow Wolynets

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003
Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672
Business administrator: **Natalia Duma**

Annual subscription in the USA for UNWLA members .. \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00.
Annual subscription in countries other
than USA \$40.00 US currency.
Single copy \$ 3.00

ЗМІСТ

Привіт Надзвичайного і Повноважного Посла України в США Юрія Щербака	1
Привіт Орісі Сушко — Крайової голови Союзу Українок Канади	2
Ярослава Рубель . XXIV Конвенція СУА	3
Д-р Марта Богачевська Хом'як . Відділи — основа СУА ...	9
Олена Погонєць . Музеї і діалектика сучасної культури: політика, етнічність, суспільство в Україні	11
Лідія Орел . Ой на Івана, ой на Купала	13
Марта Богачевська Хом'як . Погляд у наше минуле	15
Our Life	
Certificate of Special Congressional Recognition	17
Anna Krawczuk . Remarks	18
Melanne Verveer . Remarks to the UNWLA at the XXIV Convention	19
Taras A. Bazyluk . A Voting Force to be Reckoned With: The Political Maturation of the Ukrainian-American Community	21
Cooky's corner	24
Христя Навроцька . Наше харчування	25
Хроніка Округи Нью-Йорк	26
Дописи відділів	29
Пожертви	30
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

*На обкладинці: Михайло Дмитренко, "Україна", 1948 р. Із збірки родини Рогожів.
On the cover: Mykhailo Dmytrenko's "Ukraine". 1948. From the collection of the Rohozhiv family.*

Просимо всіх дописувачів послати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть дотримуватися тієї засади.

Редакція не приймає матеріалів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та виправляти мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

*Редакція приймає за домовленям, тел.: (212) 674-5508. Fax: (212) 254-2672
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003*

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY. 10003
ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1996 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corporation
35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (201) 772-2166 Fax: (201) 772-1963

ВІТАЄМО!

ВІТАЄМО АМЕРИКАНСЬКИЙ НАРОД
НА ЧОЛІ З ПРЕЗИДЕНТОМ БІЛЛОМ КЛІНТОНОМ
З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ АМЕРИКИ!

ВІТАЄМО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД
НА ЧОЛІ З ПРЕЗИДЕНТОМ ЛЕОНІДОМ КУЧМОЮ
З НАГОДИ П'ЯТИЛІТТЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ!

**ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ
У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ
EMBASSY OF UKRAINE**

**УЧАСНИЦЯМ 24-ОЇ КОНВЕНЦІЇ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

*Вельмишановні учасниці Конвенції,
Високоповажані членки Союзу Українок Америки!*

Прийміть мої найщиріші привітання з нагоди Конвенції вашої чи не найстарішої за часом заснування, але молоді за духом та завзяттям організації українок Америки!

З давніх-давен жінка в Україні була берегинею та опорою не лише сімейного вогнища, а й суспільства в цілому. Отож не дивно, що ось уже 71-й рік членкині вашого Союзу, з притаманною усім жінкам енергією та наполегливістю, невтомно докладають зусиль для збереження і розвитку українського культурного спадку в Америці, плідно працюють на різних ділянках суспільного життя, залишаючись опорою та надією української громади.

Діяльність вашого Союзу добре znana і за межами Америки. Десять років тому ви одними з перших прийшли на допомогу українським дітям, безневинним жертвам сумнозвісного Чорнобиля. За цей час тисячі людей України на собі мали змогу відчутти тепло ваших сердець і турботу ваших рук. Як людина, долю якої багато в чому визначив Чорнобиль, хочу ще раз скласти вам особисто за це подяку! На жаль, Чорнобиль не має виміру часу. Ми й далі сподіваємося на вашу дружню підтримку і таку потрібну нам допомогу у подоланні наслідків найбільшої в історії людства техногенної катастрофи.

Двадцять четверта Конвенція США відбувається в знаменний і визначальний, хоч і нелегкий для України час. Розпочата Президентом Леонідом Кучмою півтора року тому програма реформ почала приносити перші реальні плоди. Значною мірою успішність її залежатиме і від міжнародної підтримки і допомоги.

П'ята річниця нашої незалежності має стати переломним етапом в утвердженні України як стабільного, передбачуваного повноправного члена світового співтовариства, де демократичні і економічні перетворення набули незворотнього характеру. Саме такої України, про яку мріяли багато поколінь наших предків.

Доля і майбутнє України великою мірою залежить від жінок. Впевнений, своєю активністю, відданістю справі, вмінням суто по-жіночому полагоджувати найскладніші проблеми ви можете послужити гідним прикладом для жінок України.

Нехай Бог благословить вас, дорогі жінки, дасть вам світле майбутнє, немеркнучу красу, щастя і злагоду в сім'ях.

Надзвичайний і Повноважний
Посол України в США

Ю. Щербак

ПРИВІТ ОРІСІ СУШКО, КРАЙОВОЇ ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ, ПІД ЧАС XXIV КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Слава Ісусу Христу!

Від імени Центральної Управи Союзу Українок Канади та всього нашого членства по цілій Канаді дозвольте мені сердечно привітати учасників та гостей цього високого форуму з нагоди знаменного відзначення 70-ліття існування Союзу Українок Америки. Передаю Вам палкий привіт із глибини мого серця з признанням Ваших великих заслуг протягом всіх цих років та з побажаннями дальших плідних успіхів у майбутньому. Бути з Вами сьогодні справляє для мене особливу приємність, бож цього року Союз Українок Канади також відзначає своє 70-ліття і рівночасно 60-ліття Українського Музею Канади, СУК. Минулого року ми відзначали 35-ліття нашого журналу "Промінь". Гасло нашого ювілейного року: "Сіємо зерно на щасливе майбутнє".

70 років існування організації є небуденне свято — тобто ювілей успіхів, що наповнює наші серця задоволенням і гордістю. Протягом 70 років свого існування, далеко від рідної землі, Ваша організація зуміла зберегти українську ідентичність, духовість народу та сильну віру в Бога, зберегла українську родину та тримала високо ідеал незалежної української держави. 70 років тому Ваші і наші основоположники посіяли те зерно, яке ще й сьогодні росте і далі розвивається для щасливого майбутнього наших організацій.

Правда, поле і обставини відмінні сьогодні від тих, що були 70 років тому, однак душа і серце української жінки та її прагнення затримати все те, що рідне і дороге, не змінилися протягом довгих років існування. З гордістю і великою пошаною згадуємо всіх тих, що 70 років тому мали мрію і візію на краще майбутнє української жінки і родини, а також всіх тих, що поступово перебирали цю велику відповідальність аж до сьогоднішнього дня. Це дійсно берегині української спадщини.

Праця, яку виконує жіноцтво, була, є і буде важливим чинником нашої загальної суспільної праці.

Жінка, засвоївши кращі здобутки світової культури, коли буде виховувати дітей і творити здорове змістовне родинне життя, коли зуміє розумно сполучати громадську працю з інтересами родини, коли буде високо тримати прапор релігії та моралі, тоді відкриються прекрасні перспективи для справжньої, спільної плідної праці на користь українського суспільства. Скільки зусиль вкладено у важливі виховні,

культурно-освітні та мистецькі справи. А зокрема у справі допомоги Україні, щоб дати їй змогу утвердитися в своїй незалежності, та потерпілим від катастрофи в Чорнобилі, особливо дітям, які простягають свої рученята, щоб рятувати їх від розпуки дорослого світу.

Спільна праця, яка виконується в рядах наших жіночих організацій, віддзеркалює важливість цих справ і є запорукою збереження нашого українського обличчя.

Кожна з нас має відповідальність включитися до цієї праці і допомогти її виконати. Бо людина, що стоїть поза суспільством, поза служінням Богові, поза служінням своєму народові, є загубленою. Цінність людини визначається не її відношенням до самого чи самої себе, а відношенням до ближнього, до свого оточення, до своєї громади, до церкви, до спільноти взагалі.

Історію народу, історію держави чи нації, окремих громад чи організацій творять ті, що віддано і чесно працюють для загального добра свого оточення, бо це є найвищі людські ідеали.

Дякую сердечно за Ваше щире привітання і увагу до мене, як до голови Союзу Українок Канади. Надіюсь, що ми будемо продовжувати наші контакти і зустрічі, як це було минулого літа, коли я мала приємність познайомитися з Іриною Куровицькою, з д-р Мартою Богачевською-Хом'як та з гостею з України депутатом Оленою Крандаковою, коли ми були учасниками Міжнародної конференції в Україні на тему "Жінка і демократія". Спільна наша праця у справах, які є важливими для всіх нас, може принести позитивну користь для загального добра нашого суспільства.

В духовному і дружньому об'єднанні, з посвятою і любов'ю спрямовуємо нашу дальшу працю. Від всіх нас залежить наше майбутнє.

Сердечно вітаю перевибрану голову Анну Кравчук та всю Управу. Складаємо Вам признання за пророблену працю та бажаємо успіхів у майбутньому. Конвенція проходить на високому рівні і напевно дасть бажаний результат.

Бажаю всім Вам міцного здоров'я, довгих щасливих років життя, багато витривалості, любови і взаємної пошани. Зміцнюйте Ваші сили та насагу до дальшої плідної праці.

Хай Всевишній Бог допоможе нам у наших мріях!

XXIV КОНВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Н. Даниленко передає голові СУА Анні Кравчук (зліва) дзвіночок, яким користувалася Олена Лотоцька. Справа — голова Конвенції Ірина Руснак.
N. Danylenko presents UNWLA president Anna Krawczuk with a bell previously used by former UNWLA president Olena Lototska. At right: Iryna Rusnak.*

Підготовка і обговорення XXIV Конвенції СУА була частиною програми засідання Головної Управи СУА, яке відбулося 21—22 жовтня 1995 р. Голова Конвенційного Комітету Марія Кондрат подала тентативну програму і склад комітету.

Члени Головної Управи СУА почали працювати над звітами, а видавнича комісія — над збиранням матеріялів до "Пам'яткової книжки XXIV Конвенції СУА".

Згідно з пляном, XXIV Конвенція СУА відбулася в місті "братньої любови" — Філядельфії 24—27 травня 1996 р. Її моттом стали слова Лесі Українки:

Посіяно і зроблено давно —
Не вчора і не сьогодні...
Час братися до іншої сівби
І ждати інших жнив.

Господарями Конвенції була Округа Філядельфії на чолі з головою Округи Оксаною Фаріон і головою Конвенційного Комітету Марією Кондрат.

Склад Конвенційного Комітету XXIV Конвенції СУА. **Екзекутива:** Марія Кондрат — голова, Христина Хомин-Іжак — заступниця голови, Лідія Бук — протоколярна секретарка, Віра Кліш — кореспонденційна секретарка, Христина Райтарівська — скарбничка, Оксана Фаріон — почесний член, голова Окружної Управи Філядельфії, Таїсса Турянська — представниця Екзекутиви СУА. **Комісії.** Адміністраційна: Христина Хомин-Іжак, Лукія Гриців, Реня Цюк, Марта Бобак, Христина Швед. Реєстраційна: Роксоляна Луців, Ольга Якубовська, Тетяна Данилів, Наталія Гаркінс, Оксана Тишовницька, Олександра Гандзій, Христина Прокопович. Бенкетова: Теофіля Мельник, Марія Раковська, Надія Лучанко, Роксоляна Гіліцінська, Оксана Фаріон, Христина Райтарівська, Орися Новосівська. Програмова: Орися Новосівська, Роксоляна Гіліцінська, Оксана Микитин, Тамара Веремієнко. Пресова: Галина Царинник, Стефанія Вовчок. Перша допомога: д-р Ірена Столяр, Галина Пиріг.

У п'ятницю увечері, 24 травня, відбулася передконвенційна програма, яку підготувала і нею про-

*Учасниці передконвенційного семінару Тарас Базилюк, Марта Зелік, Ірина Куровицька і Меланія Вервір.
Speakers at pre-convention seminar Taras Bazyluk, Marta Zielyk, Iryna Kurowyckyj and Melanne Verveer.*

вадила Ірина Куровицька. Тема програми: "Україна очима американців українського походження". У програмі взяли участь американці українського походження Тарас Базилюк — асистент директора Агенції контролю зброї і роззброєння ЗСА, Марта Зелік — офіційна перекладачка Уряду ЗСА, і Меланія Вервір — заступниця шефа штабу Першої лейді Гіларі Клінтон.

Доповідачі говорили надзвичайно цікаво, доказом чого було велике зацікавлення слухачів, їхні запитання та бурхливі оплески. Після програми відбулося прийняття, спонзороване І. і Д. Гинянськими, що дало змогу познайомитися з прелегентами та продовжувати дискусію.

Голова СВА Анна Кравчук вручила М. Вервір грамоту вдячності і медалю незалежності України.

Відкриття конвенції відбулося в суботу, 25 травня, урочистою церемонією. На залю ввійшла Оксана Фаріон, голова Округної Управи Філадельфії. Вона несла в асисті Наталки Гаркінс і Роксоляни Луців гарно прикрашений коровай і сіль, щоб привітати голову СВА А. Кравчук. Перед нею хорунжі несли прапор СВА Округу Філадельфії.

Входять голови Округ з прапорами, члени Головної Управи і Екзекутиви СВА. Вносять прапор

СВА, за яким йдуть почесні голови СВА Лідія Бурачинська і Марія Савчак. Присутні були зворушені появою Л. Бурачинської з огляду на її вік та здоров'я, і нагородили заслужену членку СВА бурхливими оплесками.

*Привітання хлібом і сіллю: Наталка Гаркінс, Оксана Фаріон і Роксоляна Луців.
Traditional bread and salt greeting: Natalka Harkins, Oxana Farion and Roksolana Luciw.*

О. Фаріон привітала Анну Кравчук староукраїнським звичаєм — хлібом і сіллю. М. Кондрат попросила голову СВА і голів Округ засвітити "дерево життя". Відспівано гимни — американський, український і СВА. Молитву СВА, в якій згадано тих, що відійшли від нас, відчитала секретарка Екзекутиви Варка Бачинська. Вірш Ліни Костенко "Я жниця поденна" рецитувала артистка Ліза Чепіль.

Голова Конвенційного Комітету М. Кондрат привітала делегатів і гостей XXIV Конвенції і звернулася до голови СВА А. Кравчук офіційно відкрити Конвенцію. Голова реєстраційної комісії ствердила, що зареєстрованих делегаток прибуло 118, а гостей 93. Після заслухання звіту реєстраційної і верифікаційної комісій для ствердження кворуму та прийняття порядку нарад і правильника Конвенції вибрано ділову президію, яку очолила Ірина Руснак — голова, Наталка Клапичак — перша заступниця, Марійка Пазуняк — друга заступниця, Анна Суха й Ірина Бойко — секретарки. До почесної президії обрано почесних голів СВА Лідію Бурачинську та Марію Савчак, а також Олену Крандакову — народного депутата України, і Орісю Сушко — голову СУ Канади. Вибрано комісію для перевірки протоколу XXIII Конвенції СВА у складі Л. Колодчин, Є. Івашків і А. Максимович.

Почесні голови СУА Лідія Бурачинська (зліва) і Марія Савчак.
Honorary UNWLA presidents Lidia Burachynska and Maria Savchak.

Затверджено Резолюційну комісію у такому складі: Ліда Білоус — голова, Квітка Іваницька — секретарка, Іванка Ганкевич, Люба Кінах, Ірина Куровицька, Марта Стасюк і Іванна Шкарупа — членки. Голова Президії Конвенції І. Руснак запросила до слова голову СУА А. Кравчук.

У своєму виступі А. Кравчук підкреслила багатогранну працю СУА, проведену на кожному відтинку, яку виконують окремі референтки, користуючись у своїй праці модерним способом провадження діловодств. Вказала на успіхи, виконані впродовж трирічної каденції та на дальші потреби, які стоять перед СУА.

Згідно з програмою, фінансова секретарка Екзекутиви СУА Таїсса Турянська зачитала фінансовий звіт. Заступниця голови контрольної комісії Р. Полчі ствердила правильне ведення книговодства. Делегатки ставили запити до окремих членів Головної Управи, після яких вив'язалася дискусія. Звіти Головної Управи прийнято, з п'ятьма голосами проти, мотивуючи тим, що не одержали звітів перед Конвенцією і не є достатньо обізнані з ними.

Схвалення поправок до статуту реферувала Христя Навроцька.

ПОЛУДЕНОК З НАГОДИ 70-ЛІТТЯ СУА

Грамоти одержали: 1-ий Відділ як основник Союзу Українок Америки.

Грамоти та срібні медалі незалежної України: д-р Іванна Ратич — за 50-літню приналежність до українських жіночих організацій та проводу СУА;

Рома Шуган — за безкорисливу працю на посту книговода СУА.

Референтки вручили грамоти вдячності членам комісії: Лідія Черник, СО СУА — Анні Рак, Ірині Руснак, Ользі Гнатик;

Ольга Тритяк — за виховну — подружжю Стаховим;

Люба Більовщук — стипендій — Орісі Яцусь;

Ярослава Рубель — преси — Стефанії Косович;

Ірена Чабан — довголітній авторці сторінок в "Нашому Житті" — Христі Навроцькій.

Голова СУА Анна Кравчук вручила почесні грамоти головам Окружних Управ за час від 1993 до 1996 р.

Голови Округ та зв'язкова Відділів далекого віддалення вручила грамоти своїм відділам з нагоди 70-ліття СУА.

Розалія Полчі розповіла про 3-ій Відділ, в якому була її мама.

На бенкеті Почесне членство одержали: Уляна Старосольська, Христя Навроцька, Іванна Вовк, Марія Душник і Стефанія Вочок.

Вручено також грамоту та відзначку СУА Олені Крандаковій, у п'ятницю Меланія Вервір одержала грамоту та срібну медалю.

Вирізняли цю Конвенцію дві події, а саме: з нагоди 70-ліття СУА — наданням грамот Округам і Відділам СУА, а референтки вручили грамоти вдячності членам комісії за їхню жертвенну працю.

Голова Округи Південний Нью-Йорк Теодозія Кушнір вручає грамоту своїй дочці голові 99-го Відділу Любі Кушнір.
President of South New York Regional Council Theodosia Kushnir presents citation to her daughter Luba Kushnir, president of Branch 99.

Друга подія — відзначення 10-ліття чорнобильської катастрофи. Святочне слово про Чорнобиль виголосила Ліда Черник, референтка суспільної опіки, яка не один раз відвідала чорнобильську зону. Відтак голова СУА засвітила свічку від "дерева життя", а покликавши голів Округ, засвітила їхні свічки. Свою свічку передала Л. Черник, яка засвітила свічник з трома свічками: за мертвих, хворих і ненароджених. Молитву виголосила Ірина Бойко, а вірш

*Відзначення десятилітньої річниці чорнобильської трагедії. Голова СУА Анна Кравчук (справа) і голови Округ СУА.
Commemoration of the 10th anniversary of the Chornobyl nuclear disaster. UNWLA president Anna Krawczuk (at right) with Presidents of UNWLA Regional Councils.*

"Роки мої" А. П. Самойленка — Віра Кліш. Закінчено ці зворушливі святкування піснею "Боже великий, єдиний".

Під час Конвенції успішно працювали семінари референтур, що є підставою праці СУА, в яких брали участь запрошені гості. Семінарами провадили референтки: суспільної опіки — Ліда Черник, виховної — Ольга Тритяк, стипендійної — Люба Більовщук, організаційної — Наталія Даниленко і Софія Геврик, мистецько-музейної — Люба Фірчук, фінансової — Таїсса Турянська і Рома Шуган, екології — Ірина Куровицька, Відділів далекого віддалення — Марія Наваринська, вільних членок та молодших і англomовних відділів — Софія Геврик, "Наше Життя" — Ірена Чабан і Тамара Стадниченко, пресової — Слава Рубель.

Під час Конвенції на полуденках була запланована відповідна програма. В суботу Марта Богачевська-Хом'як розказала історію 70-ліття СУА. Виступили Маруся Бек і Розалія Полчі, які зі зворушенням розповіли про своє членство в СУА. Марта Ярославич, нова референтка екології, говорила про екологію, ілюструючи прозірками.

Після підсумків семінарів в неділю були відправлені Божественні Літургії: Єпископ Володимир Паска відправив для католиків, а о. Іван Міронко — для православних.

В неділю увечорі відбувся бенкет, в якому взяла участь 310 осіб. Бенкетом провадила М. Кондрат. Головним промовцем була Олена Крандакова, народний депутат України, голова Комітету у справах жінок, материнства і дитинства при президенті України. В бенкеті взяла участь Уляна Дячук, предсідник Українського Народного Союзу і голова УАКРади. Від-

читано привіт від президента США Б. Клінтона. Привіти зложили: Є. Івашків — від УККА, Е. Козій — третій секретар постійного представництва України при ООН від імени посла А. Зленка і генерального консула України Віктора Крижанівського, Оріся Сушко — голова СУ Канади, Л. Рудницький — від НТШ, Оксана Соколик — голова СФУЖО, представник посольства України у Вашингтоні Наталія Зарудна — від Президента України Л. Кучми і посла Юрія Щербака. Письмові привіти прислали: Commonwealth of Pennsylvania — The House of Representatives — Citation; Certificate of Special Congressional Recognition; City of Philadelphia — Edward G. Rendell, Mayor; Curia Generalizia — Dell'Ordine Delle Suore Basiliene, Roma, Italia; Василь Лостен, Єпископ Стемфордський; Анатолій Зленко, Постійний представник України при ООН; Віктор Крижанівський, Генеральний консул України в Нью-Йорку; Оксана Соколик, голова СФУЖО; Злучений Український Американський Допомоговий Комітет; Український Братський Союз; Український Конгресовий Комітет Америки, бюро у Вашингтоні; Американці в Обороні Людських Прав в Україні; Фондація Українського Вільного Університету; Українське Лікарське Товариство Північної Америки; 1-ий Український Федеральний Щадничий Банк "Певність"; Братство Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії УНА; Католицькі Воєнні Ветерани — станиця ч. 401; Українські Американські Ветерани; Організація Оборони Лемківщини в Америці; чоловічий хор "Прометей"; Оксана Лиховид із Мукачева.

Святочне слово виголосила новообрана голова СУА Анна Кравчук. Вона сказала: "Із проголошенням української держави в 1991 році здавалося, що ми втратили мету та завдання, які так міцно об'єднували

*Гості Конвенції (зліва) Олена Крандакова, Оксана Бризгун Соколик, Орыся Сушко і Маруся Бек. Стоїть Наталія Даниленко.
Left to right: Olena Krandakova, Oksana Bryzhun Sokolyk, Orysia Sushko and Marya Beck. Standing: Natalia Danylenko.*

нас. Емоції відігравали велику роль, які в цей час мусіли перейти свій шлях. Вони перейшли. Тепер не потрібно пояснювати, де є Україна — світ знає, як знає Оксану Баюл, Віктора Петренка. Як знає і Чорнобиль. Україна визнана міжнародним світом. Україна є! Радіймо нею! Гордімося нею та своїм українським походженням.

Ми свідомі того, що Україна терпить. Наслідки чорнобильської катастрофи ще досі повністю невизначені. Терплять люди, вмирають передчасно діти. Материнські серця союзянок розуміють це велике горе і тому суспільна референтура СУА звертає особливу увагу на медичну гуманітарну допомогу. Від 1990 року закуплено медичне приладдя для лікарень в Україні на понад півмільйона доларів, що включало 200,000 дол. на томограф магнетичного резонансу, який знаходиться у Київській лікарні швидкої допомоги та катастроф.

Засяг Стипендійної Акції СУА тепер включає стипендіатів в Україні та з України. З великою радістю ми прийняли відомість, що в Івано-Франківську Сестри Василіянки частинно провадитимуть Катехитично-Педагогічний Інститут, де навчається понад 300 студенток, у тому числі 30% сиріт, молодих дівчат та жінок з багатодітних родин із різних частин України — подібно, як 30 років тому, коли ми вперше довідалися про колегію св. Ольги у Бразилії. Хто ж міг тоді передбачити успіхи, якими увінчалася понад 50-літня праця Катехиток Серця Ісусового та 30-літня Стипендійної Акції СУА. Українська мова стала обов'язковим предметом у державних школах штатів Парана та Санта Катарина.

Як гарно привітали у США, Україні та інших країнах конкурс СУА під проводом Ольги Тритяк — з

нагоди Року Родини (1994) — і виданий збірник нагороджених есеїв та рисунків. Ми подарували книжечку "Родина 1994" Президентів США та пані Клінтон і Президентів України та пані Кучмі і одержали від них подяки. Видання СУА в Україні перекладу з англійської мови книжки Марти Богачевської-Хом'як "Feminist Despite Themselves" під назвою "Білим по білому. Жінки в громадському житті України, 1884—1939" тепер втішається популярністю в Україні та позитивними рецензіями. Під наглядом Ярослави Рубель видано Пам'яткову книжку XXIV Конвенції СУА, де включено короткі історії ділянок нашої організації. Книжечка авторства Камілії Гук "Мальви" (Hollyhocks), весь дохід якої авторка призначила на Чорнобильський Фонд СУА, є розповіддю для дітей про страхиття війн та чорнобильської катастрофи.

Під час цієї Конвенції додано референтуру екології — це дуже важливий почин, який має перед собою великі завдання. Вітаємо!

Як представник Союзу Українок Америки я мала велику честь брати участь в історичних подіях у Вашингтоні. Я була свідком церемоній, коли Президенти України Леонід Кравчук та опісля Леонід Кучма відбули офіційні візити. З Ольгою Тритяк ми подивлялися дефіляду американських Збройних Сил, де майоріли американські та українські прапори, коли промови Президентів Білла Клінтона та Леоніда Кучми синхронно передано двома мовами на телебаченні на цілий світ.

Останньо з Лідєю Черник ми були у Білому Домі на відзначенні 10-ої річниці сумної чорнобильської катастрофи, де промовляла Перша лейді Гіларі Клінтон та віцепрезидент Алберт Гор. Усе це завдячує членству СУА.

1995 рік був не тільки 70-им роком від заснування СУА, але також 50-літтям закінчення Другої світової війни та 50-літтям заснування Організації Об'єднаних Націй. Про кількість синів і дочок України, полеглих на різних фронтах, у різних збройних силах, ніколи не буде відомо. Вони віддали своє життя, щоб світ був кращим для наступних поколінь. І таким він буде! Він таким мусить бути! Ми маємо передати мирний та екологічно чистий світ нашим дітям. Вони — наша майбутність!

Я дякую вам за увагу і, як кажуть в Україні, на все добре!"

Під час бенкету проголошено дві нагороди літературного конкурсу Лесі і Петра Ковалевих: Тамару Гундурову відзначено за працю "Ранній український модернізм", а присутню на бенкеті Марію Савчин-Пискір — за спогади "Тисяча доріг". Перед врученням нагороди Марта Богачевська-Хом'як звернула увагу про унікальні особисті спомини, про десятилітню боротьбу в рядах УПА та про життєвий шлях авторки, де, між іншим, цитувала:

"Якщо ви не загинули — ви не герой! Якщо ви загинули — про вас забули! Якщо ви переступили кордон чужини — ви зрадник". У такій атмосфері прожили ті члени ОУН-УПА, що більш як 40 років тому прибули у так званий вільний світ. Бурхливими оплесками привітали М. Савчин-Пискір в часі вручення їй нагороди. Марія Савчин-Пискір є довголітньою головою Відділу СУА в Мільвоки.

Слідувало підвищення з почесного членства до почесного головства СУА покійної Стефанії Чижович-Пушкар, яка була головою в 1965—1971 роках, і надання почесного членства Улянні Старосольській, Христі Навроцькій, Іванні Вовк, Стефанії Вочок і Марії Душник.

Делегатки і гості під час Конвенції мали нагоду оглянути по-мистецьки оформлені виставки видань СУА. Виставка була цікава тим, що насвітлювала дуже різноманітну діяльність відділів СУА протягом 50 років. Приготували виставку: С. Геврик — "70 років громадської праці СУА", яка включала світлини ювілейних книжок, оголошення, запрошення та програми імпрез за 1925—1996 рр., О. Тритяк збрала видання дитячої літератури СУА від 1925 до 1995 р. та всі видання Округ СУА. Л. Більовщук показала цікаві матеріали із стипендійної акції, які включали світлини стипендіатів і їх спонзорів.

З нагоди 70-ліття СУА і XXIV Конвенції СУА видано "Пам'яткову книжку XXIV Конвенції СУА" видавничою комісією у складі Слави Рубель — голова, Євгенії Івашків — секретарка, Стефанії Косович — скарбничка, Ніни Самокіш і Софійки Геврик — члени. Мистецьке оформлення обкладинки виконала Арета Бук.

Після підсумків семінарів і рекомендацій Надя Савчук, голова номінаційної комісії, запропонувала такий склад Управи: **Екзекутива:** голова — Анна Кравчук, 1-ша заступниця — Ольга Тритяк, 2-га заступниця для справ організаційних — Софійка Геврик, 3-тя заступниця для справ культури — Марта Богачевська-Хом'як, 4-та заступниця для справ зв'язків — Ірина Куровицька, протоколярна секретарка — Варка Бачинська, кореспонденційна секретарка, англомова — Лідія Білоус, кореспонденційна секретарка, україномовна — Лідія Фіцалович, скарбничка — Таїса Турянська, фінансова секретарка — Надя Цвях, вільні членки — Оксана Фаріон і Марійка Пазуняк, пресова — Слава Рубель. Референтки: мистецько-музейна — Ярослава Геруляк, виховна — Ірена Олексюк, суспільної опіки — Лідія Черник, стипендійна — Люба Більовщук, екології — Марта Ярославич. Контрольна комісія: голова — Іванна Ратич, членки — Рома Шуган й Іванна Ганкевич, заступниці — Лідія Колодчин і Надія Савчук. Подану листу прийнято.

Конвенцію закінчено схваленням резолюцій, словом нововибраної голови СУА, яка подякувала всім за участь, плідні наради, а особливо Конвенційному Комітетові за підготовку XXIV Конвенції, який очолювала М. Кондрат при допомозі Христі Хомин-Іжак, яка полагоджувала адміністраційні справи, та всім молодим союзнякам.

Наталія Даниленко передала голові А. Кравчук дзвіночок, яким користувалася св. п. О. Лотоцька для звернення уваги про порушення порядку нарад. Дзвіночок перейшов до св. п. С. Пушкар, а відтак до Л. Бурачинської. Можливо, він увійде в традицію і буде передаваний кожній новій голові СУА як тяглість праці нашої організації.

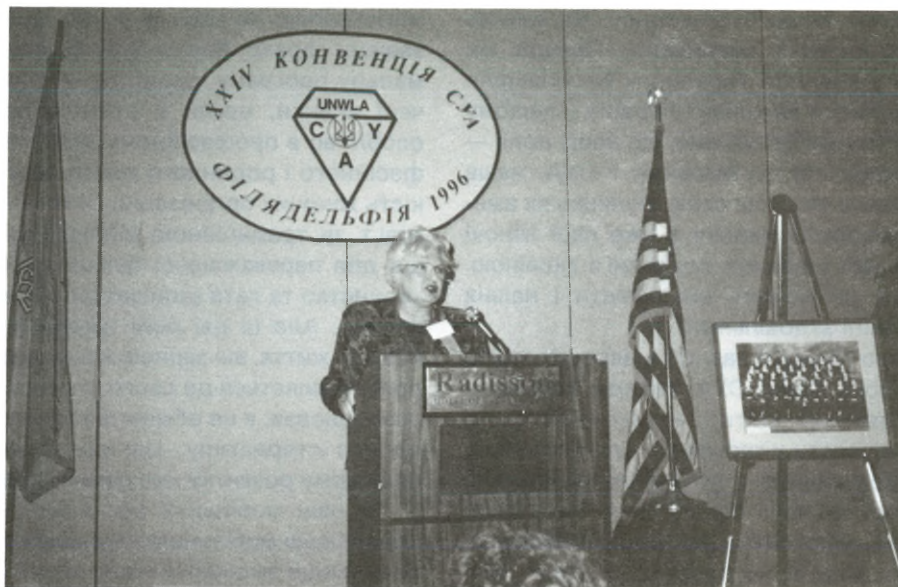
Офіційно Конвенцію закрила голова Президії Ірина Руснак молитвою "О спомагай нас, Діво Маріє".

СЛАВА РУБЕЛЬ,
пресова референтка СУА.

ВІДДІЛИ — ОСНОВА СУА

СЛОВО, ВИГОЛОШЕНЕ НА ПОЛУДЕНКУ XXIV КОНВЕНЦІЇ СУА

*Заступниця голови СУА для справ культури д-р Марта Богачевська-Хом'як.
UNWLA vice-president for Cultural Affairs Martha Bohachevsky Chomiak.*

Час і простір — як поняття і як реальність — пройшли значні трансформації за нашого життя. Для наших батьків та матерів подорож до Америки з Європи часто тривала роками. Ще кілька років тому подорож в Україну була незвичною подією, яка вимагала підготовки та складного планування. Сьогодні ця сама подорож, хоч цілком їй приємна, — це виснажливий десятигодинний лет. Для декого такі подорожі — частина рутинної праці.

Подолання часу та простору переходять в рутину, і те, що колись вимагало великих зусиль, стає нормою.

Між Першою і Другою світовими війнами минуло двадцять років — точний період важко окреслити, бо війна тривала різні проміжки у різних частинах світу. В Україні вона тривала довго, і Перша і Друга світові війни, і війни, що огортали Україну. Союз Українок в Америці постав як результат програшу Визвольних Змагань. Так, були до того часу жіночі організації українських поселенців у США, так, вони співпрацювали між собою, так, вони виступали в міру можливостей на міжнародному форумі. Але одна з'єднана жіноча організація постала як наслідок співпраці Ганни Чикаленко-Келлер, галицького Союзу Українок та українських жінок в Америці. Ми знаємо ту історію — не діставши від польського

уряду дозволу виїхати до США на конвенцію Міжнародної Ради Жінок до Вашингтону, членом котрої була загальна Рада Жінок України, що постала ще за УНР, українки кооптували українок з Америки представляти прагнення українців до самостійності, прагнення українок до повновартісної участі в громадському житті. І довше — вдвічі довше, ніж проміжок часу між двома світовими війнами — СУА перебирало роль голосу мовчазної жінки України. Участь СУА у міжнародних зібраннях світового масштабу надала жіночій еміграційній організації більш світового вигляду. Справді, значна частина нашої праці полягала в утвердженні нашого існування й існування України у світовому масштабі, бо УРСР не виконувала цієї функції. Система розвинутого комунізму не давала можливості жінкам — та чи тільки жінкам — бути собою.

Сьогодні ситуація вже не тільки змінена, але і роль українок інакша. Україна говорить власним голосом, а жінки України тут, поруч з нами, не потребують, щоб за них говорили. І нам в Америці вже не доводиться на кожному кроці пояснювати, звідкіля наш рід і що Україна — самостійний чинник, а не складова частина Австрії, Мадярщини чи Росії. І та Україна — це вже не писанка в місцевій бібліотеці, а участь української індустрії на світовому ринку. І не

треба нам пояснювати, чому наші діти двомовні, чому вони в суботи сидять у школах, вивчаючи предмети, які вже не є екзотикою, а підготовкою до участі у багатомовному світовому ринку. Ба, щобільше, у сучасній Америці вже не зустрічаємо такої ворожнечі до плекання власної культури в американському контексті, як це було колись. Ми вже не зайді в Америці, ми ж — американці. Правда, ми твердо вкорінені у відчуття України як батьківщини наших предків, коліски важливих першнів у нашому житті. Та разом з тим ми розуміємо, що наша доля — це життя тут, праця тут, в Америці. І СУА, наша організація, найкраще виконає свою функцію як американська організація. В Україні є вже жіночі організації і у них свої завдання, пов'язані з Україною. Нашої праці вони не можуть виконувати і наших потреб вони не в силі задовільнити.

На порозі свого 75-річчя наш СУА нарешті стоїть перед самим собою. Сила СУА завжди лежала у вмінні наших первинних клітин, наших відділів та наших членок працювати у громадах. Для нас дім не зводився ніколи до чотирьох стін та двох телевізорів. Може тому, що ми чи наші батьки несли усе своє минуле, усе рідне, усю сім'ю, та й усю Україну, з собою на плечах, куди б не повела нас доля. Для нас хата була більше за дім. Це свого роду пересувна батьківщина, ціле коло наших зацікавлень. Наша роль не зводилася ніколи до дому, але і наш дім ніколи не був занедбаний. Жінка в громадському житті — це мотто плекали всі інстанції СУА. Громадська праця жінок — це буденна праця, а не голослівні святкування та палкі заклики.

Змінилася повністю ситуація у світі. І чоловік, і жінка мусять працювати заробітково поза домом, а не як колись, поруч з собою на полі. Зросли можливості для жінок, зросли наші сподівання. Молоді наші жінки вже більш різноманітні, ніж були ми, перед ними більше життєвих розгалужень, перед ними більший вибір, ніж той, що був перед нами. Перед нами більші можливості, і вони готові всі ці можливості використати.

Наша організація мусить пристосовуватися до нового нашого трибу життя. Праця відділів, мабуть, буде навіть більше мінятися, ніж досі. Розпорошення наших членів вимагає рідших сходин, але з більш обдуманого програмою, може і пов'язаною з зацікавленнями цілої сім'ї. Програма активності відділів, яка часто носила загальний, навіть культурницький характер, правдоподібно перейде на працю менших комісій, а то і на індивідуальну активність окремих членок. Механізація нашої професійної праці уможливить нам тісніший зв'язок на дальшу віддаль і швидше реагування на потреби дня. Електронна пошта з'єднає нас краще, ніж попередник цього зв'язку — обіжники.

Тому нам треба глибше і всебічно застановитися над тим, як можна краще використати таланти наших членок і якою працею можна найкраще зацікавити нових членок. Треба пов'язати працю відділів з можливостями наших членок допомагати одна одній професійно та особисто. Союз Українок повинен бути магістралею зв'язку, а у нас саме з networking не завжди гаразд. Варто було б започаткувати неформальну програму mentoring — старші, більш досвідчені членки, могли б стати в пригоді молодшим, особливо в професійному житті та у поєднанні професійного і родинного життя. Як переважаюча кількість жіночих організацій, СУА залишиться у великій мірі т. зв. традиційною жіночою організацією в тому, що для переважаючої більшості наших членок материнство та хата залишаться головними цінностями життя... Але ці дві ролі ніколи не вичерпували ані нашого життя, ані зарисів нашої праці. Союз Українок пригтовляється до свого століття саме тому, що він розширював, а не обмежував роль жінки до якогось одного стереотипу. Це нам треба робити далі, в дальшому розвитку нас самих і нашої організації.

У наш мобільний час наша організація мусить стати більш мобільною, гнучкою та швидкою. Засоби комунікації змінюють наше життя, і часто на новому місці праці чи школи нам потрібно відчутти, що наше пересувне життя пов'язане з подібними нам якимось громадськими зв'язками. Союз Українок у своїх відділах — це та нитка, якою підтримуємо контакт з рештою нашої громади.

Можемо відновити деякі старі способи праці витворити нові, як ось: позичка внуків — програма прибраної сім'ї — гостинності для приїжджих. Можемо також просити молодих з доповідями про їхні зацікавлення чи працю, з тим, що буде опіка над дітьми. Подумаймо, чи відродити обговорювання книжок, хоч би англійських, або спортові зайняття чи етнічну еробіку — народні танці. Може треба нам розглянути доцільність організування прогулянок для союзянок для ближчого спілкування. Взагалі, нам треба провести й інші програми для поширення зв'язків і поглиблення спілкування, для зрозуміння засад толерантності і товарищескості, нам треба часу і можливостей зустріти та пізнати себе. Тільки нашою доброю волею, вмінням пристосуватися до нових обставин збережемо не тільки СУА, але і традиції СУА.

Наша праця завжди була працею повсякдення, а сьогодні наш зв'язок з Україною став також, — як кажуть в Україні, — нормальним. Ми також підкреслюємо, що наша громадська праця — це не святковий ритуал, а повсякденна справа.

На цьому полуденку відзначаємо правдиву підвалину нашого Союзу — це відділи і праця членок, з'єднаних у відділах. Пошануймо наші відділи, нас самих у це свято, котре відзначає наші будні.

МУЗЕЇ І ДІЯЛЕКТИКА СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ: ПОЛІТИКА, ЕТНІЧНІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО В УКРАЇНІ

Влітку 1993 року група з чотирьох музейних працівників з України взяла участь у п'ятиденному курсі з питань зберігання музейних експонатів у Делаверському університеті. Поїздка українських фахівців відбулася з ініціативи куратора Анізії Кармазин-Оліяр (з Піттсбургського регіонального історичного центру імені Гайнса) та завдяки фінансовій підтримці міжнародного фонду Сороса. Серед учасників курсу була головний куратор Державного музею української книги і друкарства в Києві Олена Погонєць. У цій статті вона розповідає про ролі свого музею та про те, як можна пристосувати колекції музею до нових обставин, які склалися в незалежній Україні.

Сьогодні ми по-новому починаємо осягати нашу історію, глибини віковичної духовної спадщини.

Демократизація суспільства за останні роки викликала до життя процес національно-культурного відродження в Україні. Широке коло громадян одержують доступ до забутих і заборонених історичних джерел та творів художньої літератури, які розказують про боротьбу за незалежність українського народу, засвідчують оригінальність і самобутність його культури.

Слід наголосити, що в ту пору, коли створювався музей, книга та й все, пов'язане з друком, перебувало у фокусі державної партійної політики, залежало від офіційно пануючої ідеології. І тепер не досить обмежитися частковою зміною, виправленням того чи іншого фрагменту експозиції відповідно до вимог часу. Задля об'єктивного виявлення і утвердження істини необхідно виробити і керуватися новою цілісною концепцією повної реекспозиції. Потрібно переглянути всі питання і проблеми історії української книги та друкарської справи. Усвідомлюючи це, звичайно, не можна забувати, що успішне вирішення цього завдання залежить не тільки від колективу працівників музею, але й, що дуже важливо, від просування в належному напрямі всієї нашої культури, науки і загального стану суспільства. Лише у такому разі буде бажаний результат.

Державному музеєві книги і друкарства України недавно виповнилося 20 років. Його було створено у Міжнародний рік книги, що широко відзначався ЮНЕСКО в 1972 році. Музей розміщено у будинку колишньої друкарні Києво-Печерської лаври, пам'ятці архітектури XVIII століття.

Експозиція музею розповідає про історію української книги й видавничої справи від їх виникнення й до наших днів.

Перша спроба створити Музей книги в Україні була зроблена ще в 20-ті роки ХХ століття, коли у 1922 році в Києві був заснований Український науковий інститут книгознавства (УНІК). Це була перша на Україні установа в галузі науки про книгу. Директором інституту став Ю. Меженко, видатний вчений-книгознавець. Інститут мав секції історії книги, соціології та економіки книги, техніки й мистецтва книги, бібліографічну секцію. Великою заслугою УНІКУ стало проведення Першої Всеукраїнської виставки друку в березні 1923 року. Було зібрано 40 тисяч експонатів. Інститут видавав журнал "Бібліологічні вісті" (1923-1930), який посів видатне місце в історії книгознавчої журналістики.

В 30-ті роки наукові працівники УНІКУ були безпідставно звинувачені в буржуазному націоналізмі, популяризації "шкідливих класових" ідеологій. УНІК фактично перестав існувати, про нього навіть не згадували.

Сьогодні у залі "Книга ХХ століття" широко висвітлюється діяльність цього інституту.

Протягом 1920—1939 рр. Львів був основним центром розвитку українського духовного життя поза Радянською Україною. В експозиції вперше представлені західноукраїнські видання цього часу: "Записки" Наукового Товариства ім. Шевченка, журнал "Літературно-науковий вістник", навколо якого об'єднувалася східноукраїнська еміграція в Західній Україні, книги видавництва "Всесвітня бібліотека", "Друкар", "Світ дитини".

Новою сторінкою стали й видання української еміграції, яка зосередилася у Відні, Празі, Варшаві, Берліні, Ляйпцігу.

Представлені видання залишили помітний слід у духовному житті нашого народу, впливали на культурну атмосферу українського середовища в інших країнах.

Прикладом недавнього зневажливого ставлення до історико-культурних пам'яток може служити факт 20-річного зволікання у видавництві з виданням перекладу українською мовою "Літопису руського", створеного близько 1425 року. В експозиції представлено примірник з автографом перекладу Леоніда Махновця.

Визначне місце в українській історіографії займають козацькі літописи, які розказують про події на Україні XVII— першої половини XVIII ст. Наймонументальнішим з них є літопис козацького канцеляриста Самійла Величка. Історичною достовірністю відзначається "Літопис Самовидця", написаний очевидцем подій. В стилі козацьких літописів написаний високопатріотичний твір "Історія Русів" невідомого автора. Головна ідея твору — заклик українців до єднання і визволення. Наприкінці XVIII — на початку XIX ст. "Історію Русів" читали потай, з рукописних списків — це свідчення великої популярності твору.

Історію України не можна вивчати без праць таких істориків, як Микола Костомаров, Володимир Антонович, Михайло Драгоманов, Михайло Грушевський. Донедавна твори цих авторів були майже невідомі широкому загалу, сьогодні вони займають почесне місце в експозиції музею.

Яскраві історичні портрети київських і галицьких князів, гетьманів, церковних просвітителів знаходимо у книзі Миколи Костомарова "Історія України в життєписах визначніших єї діячів". Костомаров значно демократизував історичну науку концепцією про те, що завданням історика є писати історію народу, а не історію держави.

Михайло Грушевський написав найповнішу за змістом і національну за характером історію України до середини XVII ст. Вчений з світовим ім'ям М. Грушевський був і визначним політичним діячем. Він очолював Центральну Раду 1917—1918 рр., яка зробила спробу утворити суверенну українську державу. На противагу провідним історикам Росії Грушевський вважав, що немає загальноруської історії, а є історія української, білоруської і російської народностей. Як і невідомий автор "Історії Русів" та Володимир Антонович він аргументовано доводив, що Київська Русь — держава українського народу.

Як голова уряду Центральної Ради пліч-о-пліч з Грушевським працював широковідомий на той час письменник В. Винниченко. На його очах творилась бурхлива політична історія. У книзі "Відродження нації" він розказав про дуже складну боротьбу за владу в Україні протягом 1917—1919 рр. і спробу патріотичних сил утвердити суверенітет України.

Однією з найбільш страхітливих трагедій в Україні був голод 1933 року, від якого загинули мільйони українських селян-хліборобів. Опубліковані на сьогодні документи і дослідження свідчать, що голод був організований за вказівкою Сталіна, як покарання за

опір колективізації і з метою викорінення національного духу.

Видавництво "Український письменник" випустило народну книгу-меморіал "33-й: голод" на вшанування пам'яті загиблих.

До кінця 80-их років в Україні нічого про голод 1933 року не друкувалося. Ця тема висвітлювалася тільки на Заході. Сьогодні відомі в багатьох країнах романи письменників з діаспори "Жовтий князь" Василя Барки та "Марія" Уласа Самчука.

Національне відродження переводить із забуття в безсмертя твори багатьох українських письменників минулого і нинішнього століть. Саме до таких належить раніше заборонений, перший в українській літературі історичний роман "Чорна рада" Пантелеймона Куліша. У ньому зображено козацьке життя та боротьбу за гетьманську владу на Україні у 1663 році.

П. Куліш — видатний письменник, історик, видавець, громадсько-культурний діяч, який багато зробив для піднесення українства.

Однією з найбільш болючих сторінок української історії XX століття є "Розстріляне відродження". Оригінальна, різноманітна літературно-мистецька творчість в Україні 20-их— початку 30-их років, яка розвинулася на хвилі революційних свобод, не вмістилася в рамки тоталітарної радянської ідеології і сталінський режим знищив її фізично.

Імена Миколи Хвильового, Євгена Плужника, Леся Курбаса, Миколи Куліша, Миколи Зерова, Григорія Косинки, Миколи Вороного повертаються сьогодні через видання їх творів.

На розкритих архівних матеріалах колишнього КГБ побудована книжка "З порога смерті", де вперше поіменно названо письменників України, які стали жертвами сталінського терору.

В українській літературі 60-70-их років спостерігається друга хвиля відродження. Вона найповніше проявилася у творчості таких поетів як Василь Стус, Микола Руденко, Василь Симоненко, Ліна Костенко та інших, книги яких знайшли своє місце в сьогоднішній експозиції.

Довгий час читач в Україні був відгороджений від літератури української діаспори, яка називалася радянськими ідеологами ворожою. Вітер відродження долає цю штучну перешкоду. В експозиції представлені книжки відомих на Заході поетів Святослава Гординського, Богдана Рубчака, Юрія Тарнавського.

Музей зацікавлений у постійному співробітництві з українською діаспорою, зокрема, для одержання видань, що вийшли в США, тому що їх передрук в Україні здійснюється репринтно, якість таких видань невисока і, головне для музею, втрачається меморіальність.

Ще одним прикладом того, як міняється роль музею у зв'язку з новими політичними обставинами

може бути доля унікальної колекції українських народних музичних інструментів у Державному музеї театрального, музичного та кіномистецтва України, що також розташований на території Києво-Печерської лаври.

Вона започаткована в 1969 році і нараховує півтисячі кобз-бандур, лір, скрипок, цимбал, різновидів сопілок та ін. За колишньої ідеології намагалися всіляко стримати популяризацію цієї колекції, ліквідувати відповідний відділ у музеї. Тепер виставка "Живі струни України" займає одне з центральних місць у залах музею. На ній влаштовуються кобзарські вечори, вшановуються кобзарі, фолклористи, популяризатори самобутнього українського мистецтва. Змістилися акценти у збиральницькій і, відповідно, фондовій та експозиційно-виставочній діяльності. Якщо уславлений майстер бандур Олександр Корнієвський, який прожив мало не 100 років, чверть віку

відбув у засланні за свої бандури, то тепер його творіння представляються на кожній виставці музичних інструментів.

Ще один бік справи. Перебуваючи в полоні колишньої політичної концепції про дві культури в кожній національній культурі, українські музеї вимушені були представляти лише так звану "пролетарську культуру", що часто створювало спотворене враження про українську культуру як про культуру "хуторянську", примітивну. А нині, наприклад, на тій же виставці музичних інструментів поруч з інструментарієм простого люду представлено інструменти різних верств населення: дворянства, духовенства, козацької старшини, інструменти міської музичної культури і ті, що прикрашають побут села.

Сьогодні експозиції музеїв знайомлять відвідувача з тією духовною культурою, яка за роки радянської влади замовчувалася і заборонялася.

ЛІДІЯ ОРЕЛ

ОЙ НА ІВАНА, ОЙ НА КУПАЛА

*Кругом Мариноньки ходили дівоньки,
Стороною дощик іде,
Стороною та й на мою
Роженьку червону.*

Купальська пісня.

Весну, пробудження природи, буяння зелені, землю, хліборобську працю, кохання славить наш народ у гагілках (веснянках, постових піснях-ругулоньках), які молодь виспівує на вечорницях, на вулиці, майдані, на березі річки, біля церкви, починаючи від Великого Посту і аж до Трійці (Зеленої Неділі).

На Трійцю співають троїцькі русальні або кустові пісні також на природі або (як це є на Рівенському Поліссі), ходячи від хати до хати, вітають господарів зі святом, з Кустом. На Трійцю весна досягає найвищого апогею, довкола все цвіте, люди — в очікуванні доброго врожаю.

Весна переходить в літо. Дедалі довшає день, щедріше пригріває сонце. Наближається день, коли сонце найвище, найщедріше — це 7 липня (за церковним календарем — День Івана Предтечі) — Івана Купала.

Це свято єднання людини з природою, гимн природі. Очищення вогнем, водою, парування молоді, накликання врожаю. Святкують Купала звечора 6 липня, цілу ніч, аж до сходу сонця. Здавна це було

свято молоді, вибору пари, зближення хлопців з дівчатами. Цієї ночі хлопці викрадали дівчат і згодом одружувалися з ними.

На Поліссі ще й сьогодні відомий такий звичай: молодь цієї ночі парувалася, вступала у статеві стосунки, після чого, коли дівчина вагітніла, хлопець обов'язково одружувався з нею.

Тому з прийняттям християнства, узаконюючи шлюб, церква негативно ставилася до цього свята. Через це по окремих районах України Купала давно забули. По всій території України його по-різному святкували, святкують і сьогодні.

Найкраще свято Купала збереглося там, де є річка, озеро або ставок. Цього дня дівчата ідуть в поле, ліс, на луки збирати пізні квіти (де які ростуть). На вулиці, майдані, на березі річки хлопці закопують зелене деревце (Мариноньку або Купальницю). По деяких районах України роблять Купальську віху: закопують високу жердину, вгорі якої прикріплюють дерев'яне колесо, обплітаючи його квітами, зеленню. В обов'язки хлопців входить готувати хмиз для купальського вогнища. Коли починає темніти, сходя-

тяться дівчата і сплітають по кілька вінків, при цьому співають:

Заплету віночок, заплету шовковий,
На щастя, на долю, на милого вроду.

Прибирають віночками, квітами, стрічками Купальське деревце, водять довкола нього танки з піснями:

Сьогодні Івана, а завтра Купала,
Стороною дощик іде,
Стороною та й на мій
Барвіночок зелений.

Дівчата у вінках, додільних білих вишиваних сорочках, босі, з розпущеним волоссям.

Ой на Івана, ой на Купала
Вийшла Ганнуся гарно вбрана,
На неї хлопці зглядаються,
А зачепити встидаються.
Один Іванко не встидався,
Взяв за рученьку — привітався.

Наступає ніч, високо в небо палахкотить вогнище. Через нього парами, взявшись за руки, стрибають, хто вище. Коли не розімкнуться руки — хлопець з дівчиною одружаться. Ті, що не стрибають, співають:

Ой летіло помело через наше село,
Стовпом дим, стовпом дим.
Сіло спочивати на дядькову хату,
Та й горить, та й горить.
А дядькова хата загорілася
Та й курить, та й курить,
А Маруся з radoщами носить воду пригорщами
Та й гасить, та й гасить.

На цьому святі, крім ліричних, звучить багато жартівливих пісень, в яких хлопці висміюють дівчат і навпаки:

На Купала була, сорочку забула,
Не піду додому, боюся сорому.
Підв'яжу солому та й піду додому.

Поряд з деревцем, віхою готують і опудало — Купало (втілення злих сил). Його роблять з жердки (з розставленими "руками"), обплітають соломкою, кропивою, одягають в сорочку. Купало спалюють на вогнищі, топлять у воді, розривають на шматки. Деревце — Купальницю — також топлять або спалюють чи розривають на частини.

У деяких районах України замість вогнища вкопують високий куц кропиви і стрибають через нього.

Далеко за північ. Дівчата з берега, а то і забрвші у воду, пускають із запаленими свічками вінки (ворожать на долю). Якщо свічка погасне, вінок потоне —

буде нещастя, в який бік попливе — туди дівчина вийде заміж. Часом хлопець кидається у воду і вилловлює вінок тієї дівчини, яка йому до вподоби, при цьому співають:

Та пуцу віночок на биструю воду,
На щастя, на долю, на милого вроду.

На батьківщині Тараса Шевченка дівчата в одних сорочках, з вінками на голові заносять Купальницю на середину ст'авка і залишають її там.

По багатьох селах України на Купала пускають з пагорбків запалені колеса. До схід сонця дівчата плетуть вінки і кладуть на капусти, щоб качани в'язалися великі, кладуть під подушку, щоб приснився милий. У Карпатах, де швидкі гірські річки, вінки на воду не пускають, а на Купала збирають в горах лікарське зілля. По всій Україні відомі легенди про те, що в ніч на Івана Купала цвіте папороть, хто це побачить — буде щасливий.

Як всі народні свята, обряди, Купало сповнене поезії, магії, вірувань у сили природи, у здатність людини на них впливати.

Купало — свято молоді, проте і малим дітям роблять Купальське деревце на подвір'ї, прикрашають дівчаток у віночки. Підлітки звечора мають змогу дивитися, як святкують дорослі. Дитячих купальських пісень немає.

На Купала, як і на всі народні свята, чиновники від культури, радянська влада дивилися, як на щось архаїчне, що заважає творити і впроваджувати нові свята. Придумували своєрідні звіти "виробничих досягнень і порадників радянської дійсності". Наприклад, у Києві на Купала у Пущі Водиці, на озері, святкував кожний район своїми показниками. З таких "свят" хібащо мильні бульбашки залишились. Про це можна багато розповідати. Та скажемо одне — свято Купала живе, про нього дбають улюбівальники за традиційну культуру, сам народ.

Вже стало традицією в самій столиці Києві Купала святкувати цілу ніч на березі Дніпра. Лунають купальські пісні, палає вогнище і підхоплюють хвилі Славутича дівочі вінки... Купала святкує Україна і лине в різних її куточках пісня:

Купало, на Івана,
На Купала нічка мала.
Купало, на Івана,
Пішли дівки по ягідки.
Купало, на Івана,
Молодиці по суніці.
Купало, на Івана.

Ми створили добрий обряд Купала на Україні. У це свято можна відпочити в селі, у місті. Комусь треба лише почати і захопить воно всіх — старого і малого.

ПОГЛЯД У НАШЕ МИНУЛЕ

МАРІЯ САВЧИН (МАРІЧКА), "ТИСЯЧА ДОРІГ". СПОГАДИ.
ЛІТОПИС УПА, ТОМ 28. ТОРОНТО—ЛЬВІВ, 1995.

Наша культура, особливо в діаспорі, звертає велику увагу на дітей і молодь — до тієї міри, що дорослим грозить сприйняття дитячої літератури за свою. Героїчні періоди історії особливо надаються до пригодницько-героїчного підходу, який завжди полонить читача. Героїчний період боротьби УПА та знищення її — це світлий матеріал на такі саги. Пересічний українець в Америці, мабуть, знає більше про міт УПА, ніж про саме УПА, а його членів — і поготів.

Доля воїнів УПА, поза позолоченим мітом про них, незавидна. Марія Лабунька, одна з тих воїнів, znana із своєї стриманості та малослів'я, на Святі Героїнь 21 березня у Філядельфії почала свій рідкісний публічний виступ емоційним окликом: "Якщо ви не загинули — ви не герой! Якщо ви загинули — про вас забули! Якщо Ви переступили кордон чужини — ви зрадник. У такій атмосфері прожили ті члени ОУН-УПА, що більш як 40 років тому прибули у так званий вільний світ".

Докір зрадництва зустрів Марію Савчин-Пискір (у підпіллі Марічка), коли вона добилася на Захід. Саме добилася, а не пробилася. Савчин, дружина Василя Галаса (кличка Орлан), одного із чільних командирів УПА, і сама проворний воїн УПА майже з десятилітнім стажем у підпіллі, одна з останніх попалась у пастку НКВД. В ті часи радянська влада вже намагалася розіграти підпілля між собою та між уцілілим запіллям. Брутальне придушення УПА застосовувалось з дезінформацією, проникненням в ряди УПА агентури, намаганням зламати опір аргументами безнадії та простої втоми. Савчин, яку вже один раз до того часу піймало НКВД та випустило, щоб вона переконала чоловіка та інших кинути "безнадійну" боротьбу, НКВД вжило, щоб вона продісталася до УГВР та діяла там як агент НКВД. Вона виконала перше завдання — продісталася до УГВР. Друге виконала у свій спосіб — принесла останні вістки з терену та цінні інформації про Україну. Вона мала, згідно з радянською владою, зосередити працю на УГВР. Можемо тільки припускати з того, що про інші середовища вже власті СРСР мали інформацію.

Савчин і Галаса попали в руки МВД, бо один з їхніх товаришів остаточно склав зброю і видав їх. На відміну від Охримовича, якого більшовики згодом розстріляли, від Галаса домагалися листа до Кука, наступника вбитого Шухевича, і способу проникнути в УГВР. Дехто закидає Галасі видачу Кука. Аргументи

Савчин, мовляв, дорога до Кука вже була напіввідкрита, а лист був писаний не шифром, наявно порушуючи регламент, отже тим самим насторожуючи адресата. Текст листа Галаса виборював на довгих допитах зі слідчими. Галасі залежало на тому, щоб Закордонне Представництво мало кращі інформації про дійсний стан на Україні, про реальні способи радянського контролю, про те, який реальний вплив мало і надалі має збройне підпілля.

Савчин була в підпіллі від початку до самого кінця. Писанням своїх споминів вона допомогла цій сторінці справді героїчної історії України ввійти в історію як факт, а не лиш як оспіваний над ватрою міт. Спомини Савчин — це лектура для дорослих. Вони не ображають нашої інтелігенції, не вражають шаблонністю описів та не нехтують особистого елементу в історичній дійсності. Вони писані ще в 1950-их роках, а остаточно надруковані у Львові 1995 року як 28 том Літопису УПА. Спомини свіжі, люди в них живі та й умирають дійсно, а не картинно.

Вражає у Савчин ось що — почуття власної гідності, інтелігенція і абсолютна нормальність відданого Україні життя. Поляки порушують її права на власне життя, німці б'ють її шлях до школи, більшовики порушують усі святі людські права. Вона йде в підпілля не з обов'язку, не з ідеологічних причин, не тому що інші йшли. Вона йде з почуття власної гідності, з любові до життя, а не на жертву. Савчин не оспівує повстанського життя — вона його описує влучно, з гостро розвиненим оком на вимовну деталь та час від часу із стриманим сентиментом та добрим почуттям гумору. Ввійшла вона в підпілля просто зі школи і ніколи не затратила молодечої цікавості та інтелігентної віри у людей.

В тому і друга головна характеристика цих споминів — Савчин тонко описує радянську дійсність. Не просто вжиття брутальної сили — хоч і тут треба читати про тяжкі терпіння народу, — а те, що Ганна Арендт, єврейський філософ, яка пережила Другу світову війну, характеризує як "банальність зла". Савчин у споминах, писаних тридцять років тому, охоплює реальність життя і виживання під "совітами". За свої майже десять років підпілля вона народила двох синів, доношуючи тяжу, живучи під фальшивим прізвищем, раз на закерзонні, а другий раз — в Галичині. Живучи серед народу, вона мала нагоду наочно бачити, як більшовицький уряд контролює населення. Щобільше, вона також могла бачити, як

повоєнне лихоліття та можливість звичайного спокою разом із терором та голодом з'їдають доброзичливість селян. Під час арештів та в інших зустрічах з "радянськими людьми" Савчин швидше, ніж багато інших, зрозуміла, як "банальність зла" просякає суспільство і як система зла може просто виявлятися нормальною. І хоч вона не розвиває повністю думки, саме постава упівців, їхня людська поведінка, мала такий вплив на їхніх ворогів.

Для покоління М. Савчин ідеологія не була вирішальним чинником, навіть волюнтаризм та віра у власні сили не приходили до них філософським шопенгаверизмом, а прикладом, переконанням і повагою чесності. Ось як вона сама пише про це:

"Наскільки ідеологія впливала на дії ОУН давнішого періоду, могли б сказати її тодішні члени. Боротьба мого покоління виростала з несправедливості, нужди, переслідувань нас різношерстими окупантами, а не з ідеології. Ми, ті, які найчисленніше виповнили ряди борців, не знали писань Донцова і не читали його Націоналізму... Нашим ґрунтом було глибоко християнське виховання... Ми вважали: найгуманніша справедливість вказує, що ми маємо право жити вільно, як живуть інші народи. Власне оце відчуття правоти було нашою ідеологією. ...*(Але)*... Особливо нам імпонувала *(Донцова)* вольовість і віра у власні сили, без якої ми б не зважились на таку затяжну боротьбу" (стор. 41).

У споминах М. Савчин повстанський рух — це рух молоді і дружньої співпраці. Покинені на власні сили, із зрозуміло занепадаючою підмогою довкілля, з малою надією на закордон, повстанці вирисовуються поодинокими посталями, які вдумливо оцінюють шанси на самостійність згодом:

"Повстанців дратувала співчутливість тих добрих людей, які вважали, що ми одержимі й нездатні реально оцінити ситуацію, в яку ввели себе. Тим часом і вояки УПА і підпільники розуміли, що в тогочасній міжнародній обстановці в нас немає шансів здобути самостійність. Але ми також усвідомлювали собі іншу правду. Якщо народ не буде здатний встати за себе і протиставитись окупантові, він не визволиться з неволі навіть тоді, коли і створиться до того сприятлива ситуація" (стор. 113).

Зворушливі моменти вражають читача своєю стриманістю та браком непотрібного патосу. Особливо цікавими є описи допитів слідчих та способів аргументації комуністів. Тільки простеживши, як змінювалась тактика окупанта до контролювання населення, можна належно оцінити сучасну складну ситуацію на Україні. Цінні також представлення

дискусій повстанців з різних частин України про майбутнє краю.

Мова визволення дуже нагадує мову негритянського руху у США шістдесятих років та поновленого жіночого руху тих часів. Незвична у цих спогадах відкритість Савчин про ставлення чоловіків до жінок та про ті проблеми, на котрі натрапляли жінки в підпіллі у відношенні до чоловіків, особливо коли останні були менш освічені від перших. Жінки в підпіллі для Савчин — це таке саме закономірне явище, як чоловіки в підпіллі. У неї немає відмежування, так часто, як прийнятого так і штучного, щодо так званої "ролі" тих чи інших у суспільстві. Савчин тонко відтворює складні особисті відносини між спорідненими підпільниками, особливо між подружжям. Вона відкрито говорить про власні переживання, одружившись в підпіллі з Василем Галасою, що став одним із чільних командирів УПА. Не прикриває і своїх почувань легкої образи та особистого болю, коли її поглядами нехтували. Розбіжності серед населення різних регіонів та клас України, як і еволюція поглядів серед проводу ОУН і УПА, знаходять своє віддзеркалення у цих незвичних українською мовою споминах.

Марія Савчин не змагає до самостійності — вона вважає самостійність під кожним оглядом природним правом людини. Свобода для неї включає особисту, статеву, національну, суспільну свободу. Вона описує людей, які діяли порядно, підносячись до героїзму, а не тільки героїв. Вона описує героїв, які змушені були силою обставин примушувати інших до героїзму. Вона, коротко кажучи, описує збройні дії УПА, підпілля та большевицький терор над населенням такими, якими вони були, без патосу та прийнятої трафаретності. Важливим аспектом споминів є опис різних способів, які Москва вживала, щоб зламати волю підпілля. Цікавим є також сприйняття підпіллям починів Заходу, починаючи внутрішнім тертям у проводі ОУН, а на голосі Америки кінчаючи.

Тому то ці спомини, писані майже півстоліття тому, дихають життям. Вони автентичні. Вони можуть подобатися чи не подобатися, дії, описані в них, деякі можуть схвалювати, а інші таврувати. Але вірогідність цих споминів безсумнівна. Так і могло бути, так можна зрозуміти цю, на перший погляд, безвихідну боротьбу горстки молодих волелюбців проти могутнього тирана. Численні листи, котрі одержує Савчин від подруг "з лісів" свідчать, що Марічка говорить не виключно від себе. Ось Марія Лабунька пише: "Це найкращий для мене зразок меморіальної літератури не тільки з наших визвольних змагань, але й з усього, що дотепер появилось. На котрій сторінці не відкриєш, всюди цікаво і подиву гідно. Нема нічого зайвого".

А от слова ще одного друга: "Як талановито, душевно і розумно... Ти описала цілу галерею поста-
Закінчення на стор. 30

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

JULY-AUGUST 1996

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

*Certificate of Special
Congressional Recognition*

Presented to

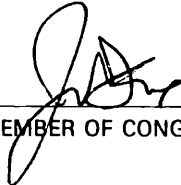
THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

in HONOR OF THE ORGANIZATION'S 24TH CONVENTION

*in recognition of outstanding and invaluable
service to the community.*

MAY 26, 1996

DATE

MEMBER OF CONGRESS

*The National Board of the UNWLA
extends warmest greetings and congratulations to
President Bill Clinton and the people of the United States of America
as they celebrate Independence Day on the 4th of July
and to
President Leonid Kuchma and the people of Ukraine
on the occasion of the
5th anniversary of Ukrainian independence August 24th.*

HONORABLE GUEST and DEAR SOYUZANKY!

I am deeply honored to stand here before you as re-elected President of the Ukrainian National Women's League of America. It has indeed been an honor to serve you and our organization at many official functions in the last three years. You gave me an opportunity to attend meetings at the World Congress of Ukrainians in Canada, Conferences — in Ukraine and Beijing, China and Washington, DC.

At the White House ceremonies I had the opportunity to meet President Bill Clinton, Presidents of Ukraine Leonid Kravchuk and Leonid Kuchma, Vice President Albert Gore and, at the 10th Anniversary Commemoration of Chornobyl on May 1, 1996 which I attended with Lydia Czernyk, First Lady Hillary Clinton. It was heartwarming to see Ukraine recognized by the United States of America and the world! It was heartbreaking to realize that the Chornobyl nuclear tragedy still exists and its effects will last for years to come. We welcome a new start — an Ecology Chair to the UNWLA National Board! We must keep abreast with the environmental issues for earth ecology has become a global problem. We need to address it, face it and be part of the solving process. We

need to leave a environmentally cleaner world to our children and grandchildren, for they are the future.

As we close another chapter of the history of our organization and the 24th Convention of the UNWLA — I dare to peek at the next page...a page that belongs to the future! I envision Soyuz Ukrainok Ameryky on the information superhighway — with all the most modern information sources available — fully computerized and fully utilizing the electronic system for the benefit of our numerous activities in humanitarian, educational and cultural tasks. This is also the best way to reach young women who were brought up with the newest technology and who are searching on the Internet, America on Line, or others sources for anything that may be Ukrainian. I know that they are there! I know that we will find them and invite them to join our ranks. I believe they will.

I treasure each UNWLA member and thank you again.
May God Bless You. May God Bless America. May God Bless Ukraine.

I thank you for your attention.

REMARKS OF MELANNE VERVEER,
DEPUTY CHIEF OF STAFF TO THE FIRST LADY,
TO THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA
MAY 24, 1996

Thank you so much. Thank you Iryna Kurowycka for that kind introduction. I am so proud to come before you tonight as a member of the Ukrainian National Women's League of Americans.

I first met Anna Krawczuk at the White House during the visit of President Kuchma. She immediately began to tell me about the UNWLA, and ever since, I've come to know better the extensive work of the organization and to respect and admire what you do.

I applaud your many services from the generosity of the scholarship fund to the excellent reporting in "Our Life", which I enjoy reading. I especially want to thank you for the extraordinary contributions you have made to those suffering from the aftermath of the Chernobyl tragedy. It is fitting that Anna Krawczuk and Lydia Chernyk were with us at the White House for the event to commemorate the tenth anniversary of Chernobyl —

to remember and to go forward with hope. As President Clinton said in his Chernobyl anniversary message, "As we mourn those who lost their lives at Chernobyl, pray for those who still suffer from its effects, let us renew our solemn pledge: to promote healing, ensure prevention and offer hope."

You have asked me to talk about "Women and the New Democracy." Less than a year ago thousands of women gathered for United Nations Conference on Women and the companion NGO Forum in Beijing. Women from the United States and Ukraine, including some of you here, were there. And I was privileged to be there with the First Lady. Together we worked in Beijing to forge common ground so that we might help bring new dignity and respect to women and girls all over the world, and in so doing, bring new strength and stability to families as well.

As our First Lady said, we gathered to focus (and we continue to focus today) on issues that matter most in the lives of women and their families: access to education, health care, jobs, credit, the chance to enjoy legal and human rights and to participate fully in the political life of their countries.

We cannot talk about Women and the New Democracy without talking about investing in women. Investments in women are just as essential to the prosperity and stability of a nation as investments in open markets or trade.

Where women lack access to education, health care and economic opportunity, children tend to be less educated, less well nourished and families tend to be less fortunate. Where women are less educated, experience has shown the environment is often poorly managed and democracy remains fragile. If women have a chance to work and earn as full and equal partners in society, their families will flourish. And when families flourish, communities and nations will flourish.

What should we learn from this principle of development for Ukraine and other emerging democracies, where today we regrettably are seeing a decline in the status of women?

During this time of transition, institutions are undergoing dramatic changes — restructuring is altering the shape of lives at all levels. Social services are frequently severely strained. As you know, the changes are having a profound effect on the unemployment and poverty rate of women.

In Ukraine, women are better educated and trained, yet 70-80% of the unemployed are women. They are the

first to be laid off in the large state enterprises and the economic transition to a free marketplace. And they are left with fewer choices in terms of job opportunities. Ironically, women represent the majority of college graduates and possess skills that are vital to their and their nation's economic prosperity.

Similarly, the new democracy needs the talents of its women in political decision-making. Less than 3% of women are serving in the legislature and less than 1% in government administration.

Yet, the traditional interests of women, family, health care, education, social services, etc., — should suggest the need for significantly greater political involvement. There is a direct correlation between the welfare of families and the functioning of government — between the quality of lives and political participation.

The goals for a better life for all the Ukrainian people cannot be reached without the full involvement of women. Too often the issues the UNWLA works on — issues from health care to education, from credit to jobs — are described as “soft” or “women's issues”, but they are really the urgent concerns of society — at once difficult to solve and critical.

A vital democratic society and economic prosperity in Ukraine requires a recognition that investment in women is one of the soundest investments a nation can make in the effort to stimulate development.

So many NGO's, like the UNWLA, are working to improve the status of women. Associations are forming in great numbers. Thankfully, as in many other places, women in Ukraine are coming together to address key issues they know need to be addressed. NGO's are helping to build the civil society. NGO's are indentifying and supporting emerging women's leadership, providing training and mentoring, providing for the development of democratic values and institutions, contributing to social programs that focus on the special needs of children and the elderly, creating access to credit and development of small businesses or microenterprises.

I want to underscore microcredit, as an example of one kind of investment that needs to be made. We need greater efforts to open the doors of banks, other financial institutions and special funds to enable women to become responsible borrowers and to contribute to transforming their lives and those of their families. It's called microcredit, but its impact on people is gigantic. It is a key element in creating and providing economic opportunity. Having the privilege to travel with the First Lady, I have seen first hand what that means in practice.

I remember very well the stop that we made in Ahmedabad, India, a textile center. On the edge of town is a women's bank, founded by a disciple of Gandhi,

named Ela Bhatt. The bank has one room. The teller's counter is an old kitchen table. Bank clerks record all the transactions by hand, on yellow sheets of paper bound in volumes that look like worn-out telephone books.

We were there for only a few hours. But in that time we met women who had walked 12 to 15 hours from remote villages to take out their small loans — some as small as \$1 — to invest in dairy cows, or plows, or goods they could sell at market.

Women run the bank. Only women are allowed to make deposits and borrow money. And today this bank has assets of more than \$43 million. Its loan repayment rate, which would be the envy of most commercial banks, is nearly 100 percent. It has 60,000 members — all women, many of whom are among the poorest.

Against enormous political, social and economic odds, these women have joined together in SEWA, a trade union and cooperative, that provides them with job training, microcredit and mutual support. One after another, these women who had gathered together in a tent behind the small building with their bank, stood up to tell Mrs. Clinton their stories. Women told her what being part of SEWA and taking out these small loans had meant to them and their families. Their lives had been transformed. They had acquired authority over themselves to an extent that they had never dreamed possible. And as a result of their cooperation through SEWA, they were beginning to influence local governments, police, and commerce all because they had a contribution to make and had been given the tools of opportunity needed to make that contribution.

Whether SEWA in India, Garmeen Bank in Bangladesh, FINCA in Latin America, or programs in the United States, microcredit has made critical contributions to economic improvement. I remember another visit of the First Lady's to Santiago, Chile, where a woman told her how thrilled she was to be able to buy a sewing machine through a small loan. She said she felt like a bird who was let out of its cage. She could now expand her business significantly and become much more productive.

Microcredit recognizes the essential role women play in development. As the First Lady said when she spoke at the forum on microcredit in Beijing: “Give a woman a seed and she will plant it, she will water it and nurture it and then reap it, share its fruits, and finally she will replant it. In this way, step by step, the world's women — often the poorest — are leading their families, their communities and their contries to a better future.”

When you help women to sow in Ukraine, their families, their community and their country all reap.

“A Voting Force to be Reckoned With: The Political Maturation of the Ukrainian-American Community”

REMARKS OF TARAS A. BAZYLUK
TO THE
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA

Philadelphia, May 24, 1996

Thank you, Iryna, for that meticulous and kind introduction. I've written many speeches but delivered few —so I appreciate your bearing with me through any nerves. And even more appreciated, Anna, is your invitation to step out briefly from behind the scenes.

I accepted it in a heartbeat because I think you've arranged a most fitting program tonight — and because I'm convinced that “*Soyuz Ukrainok Ameryky*” deserves the recognition and support of every Ukrainian-American.

That includes those of us in government. And it emphatically includes *men*. Indeed, I'm tickled to be the de facto representative of my gender on this podium. As a feminist, perhaps I can even demonstrate that not all Ukrainian men are... the same.

I thought I might contribute most to your program by focussing on four main matters: What I do; how I came to do it; what advice might I give others with similar aspirations; and lastly, overarching everything, some

observations about how we as individuals and as a community have become effective in American politics — and how we can become even more so.

* * *

What I do is easier to name than describe. My business card says, Taras A. Bazyluk, Speechwriter and Aide to the Director, with the address, U.S. Arms Control and Disarmament Agency (for short, “ACDA”). My boss, Director John Holum, is himself a former speechwriter, and as such is both keenly attuned to the policy-making possibilities of the speechwriter's role, and very open to that role's enlargement — since just such an evolution has helped trace the arc of his own career. He is a supportive and masterful mentor and an impressive man — and one aptly described to me by Ambassador Shcherbak as “*sympatichna osoba*.”

Does all that mean Ukraine gets a free pass on arms control issues? Hell no. I don't wield that kind of influence — and it would be a scandal if I did. Besides, the agreements defining Ukraine's main arms control obligations, including the Lisbon Protocol and the Trilateral Accords, were largely negotiated before Director Holum or I came to ACDA, with other departments in the lead.

That said, has arms control on balance harmed or helped Ukraine?

The second answer has sterling support. When President Clinton was in Kyiv last year, he conspicuously congratulated Ukraine for her arms control record and help in making possible the permanent extension of the Nuclear Non-Proliferation Treaty — a major triumph for international security which had taken place just hours earlier at the UN in New York. My boss was with the President that day. So I know with moral certainty that by honoring her arms control obligations, Ukraine helped cement her standing as a country that can follow through on even the most difficult and courageous decisions. Such a reputation is priceless, far transcending arms control. Indeed, Adrian Karatnycky cited Ukraine's arms control compliance record in an op-ed in the *Washington Times* this February, as one of the key features enhancing Ukraine's status, in America's eyes, as an indispensable and trusted bulwark and linchpin for the irreversible changes we are seeking in the new Europe.

Ukraine is far better off with an historically strong and deep relationship with the United States, and the West — and monetary compensation to boot — than she would have been by trying to gain operational command and control of the nuclear arms inherited from the Soviet Union... with all the costs, risks, and uncertainties that would have entailed.

Great nations, like great people, keep their promises. Ukraine should get maximum credit and benefit for acting responsibly. I quietly do my best to make it so.

The other work I do — tonight's focus — is in collaboration with the White House, including the Office of the First Lady, the Office of Public Liaison, and the National Security Council, on matters of special interest to Ukrainian-Americans. This has ranged from contributing thoughts or words for Presidential statements such as the one I cited in Kyiv to helping with some presentations at last year's TWG Annual Leadership Conference to working closely this spring with Melanne Verveer, Marilyn DiGiacobbe, Victoria Reznik, Carlos Pasqual, Chip Blacker and others in planning and shaping the White House commemoration of the tenth anniversary of the Chernobyl nuclear disaster.

That Mayday event — hosted by the First Lady with such dignity, intelligence and grace — will live on in my memory as a kind of postcard, at once mournful and joyous. So much man-made pain and destruction — yet so much good will since, and cause for hope. The *Weekly's* reporting has been fair and full, so I won't belabor words or matters already part of the public record. But I do want to make one point to those who might be tempted to greet unprecedented White House attention with the cynical yawn, "Eh. Nice words."

Well, *words matter*. My whole life story shows that. And at the level of the President's written message, the First Lady's moving remarks, and the Vice President's impassioned policy statement, words have greater staying power and ripple effects than any of us today can concretely imagine.

All three ambassadors at the event — Ambassador Shcherbak, and the Ambassadors of Belarus and Russian — requested the texts of the remarks to send back to their capitals. The U.S. Ambassador to Ukraine has the transcripts in hand as well. And most of the United States key foreign policy officials also attended. These diplomats and policymakers all recognized that the event's greatest import was not political, but geo-political.

My friend Alex Kuzma, coordinator of Chernobyl Challenge '96 and the volunteer community's spokesman at the event, called just a few days later to report that his private sector donations had already leaped upward as a result. My own hunch (and for now it's just that), is that White House event — augmented by the First Lady's release of her May 1 syndicated column, "We Must Not Forget the Children of Chernobyl," to

more than 100 papers here and abroad — ultimately will leverage between a million and a billion dollars of additional help to deal with Chernobyl's aftermath.

So you see, the White House Chernobyl commemoration was far more than mere words. It signified a use of the White House bully pulpit I was *thrilled* to support — as a Ukrainian-American ... and as an ordinary taxpayer.

* * * *

How did I get to work on such consequential and satisfying matters? Ten words are definitive: Chicken Kiev, as Americans call it. Hard work. Good work. Excellent luck. Influential references. Oh, and did I mention Chicken Kyiv?

Picture me as senior associate at Covington & Burling, droning away at some crossword puzzle of a legal problem whose inevitable consequence was whether Corporation A or Corporation B would get to keep the money. Then I realized that I should take my disgust with George Bush's Chicken Kiev policy toward Ukraine — one friend dubbed it "stability uber alles" — and do something constructive with all my bristling energy: Namely, to help replace George Bush with Bill Clinton. I was fortunate to play an exceedingly minor role in that — with much help from people like Melanne, and Adrian, and Chuck Santangelo, who now works on Ukrainian and other projects at AID.

But it got me a chance — to work on the civil rights transition reports Iryna mentioned, with a Covington partner who soon became the Solicitor of Labor. And that got me an audition, alongside ten or so more experienced hopefuls, to be speechwriter for the Secretary of Labor, Robert Reich. Which somehow, thank God, I won.

* * * *

Here I'll launch right into my advice for others who might follow. And I'll weave in my suggestions on how we, as a community, can continue to build our effectiveness — freely admitting that they are tentative rules of the road, not mandatory or universal principles.

One: Be flexible, resilient, and seize the day. In 1993 I was a passionate budding writer — not anybody's idea of an expert on labor issues. And Robert Reich warned me up front he wasn't sure he'd be able to "delegate his voice," as he put it. But half a year later — after he'd found that he just couldn't give up something so near his heart — he felt sufficient respect for my work and affection for me to do something about it, to his unending credit. So the White House was contacted, and I ultimately found myself able to choose from several other speechwriting jobs in the Administration. ACDA was easily the most obscure choice, but — because it held the promise of collaborating with John Holum —

also the most attractive. And after establishing myself at the State Department in this job, I've made it a point, no matter how busy, to answer whenever the White House calls.

All of which is to say, when opportunity leaves the door ajar, have your running shoes on.

Two: Master the American context. Admittedly that's a demanding standard — implicating such matters as comportment, education, negotiating style, and a host of other sensibilities and cues, along with the spoken and written word. But Ukrainian-Americans don't deserve a free pass on this any more than any other group.

My parents, Mykola and Antonina, are both Ukrainian patriots, they named their children Lecia and Taras after guess which poets and national bard.

But they parted company with certain friends who urged "purity" of Ukrainians, by Ukrainians, for and with only other Ukrainians — even in the midst of this marvelous *E Pluribus Unum* that is the American way. As a result, while I grew up speaking Ukrainian in a New Jersey home where Ukraine was awfully important, I never shied away from competing and achieving in the American context.

The cultural concerns of our community and your "Soyuz" are important ones. To pick but one example, I applaud and appreciate the strong literary component of "Nashe Zhyttia" magazine. As the First Lady suggested in her Chernobyl remarks, Ukraine's history is a history of endurance — and we know how central the Ukrainian language and culture have been and are.

But we must never make ourselves or our loved ones feel guilty immersing themselves in American affairs. We are, after all, in America, our childrens' destinies largely lie here. Of course we want what is best for Ukraine — strongly. But often, the best way for us to help Ukraine is to excel at what we are doing here — in the various coins of the realm that are valued here, in America.

Put differently, it is as distressing to hear a teenager raised in New York speaking English with a marked Ukrainian accent as it is to hear a teenager raised in Los Angeles speaking English with a marked Mexican accent. I want to implore both sets of parents. It's not about pride in your heritage — it's about providing a fair shot to succeed here. No cause justifies depriving our people of that priceless opportunity. And if we do make that mistake, then — paradoxically — we do Ukraine no favor.

Three: In working on Ukrainian issues, put yourself in the shoes of non-Ukrainians. This may sound like a variant of rule two, but it's actually an acknowledgment that we can't expect others to share our obsessions. What we should do is translate our concerns into terms that fit others' agendas. Then others will serve our goals — not because they will have magically swallowed our entire agenda, but because they will have seen that

helping us attain ours will help them achieve theirs.

Adrian Karatnycky is a maestro at this. I point you to his op-ed this spring — written specifically for the *New York Times* — on the communist leader who remains a threat to become Russia's president. Much of the first half of the piece describes his frightening anti-Semitism. And the piece ends with a wonderful skewering of demagogues on two continents: "Patrick Buchanan, meet Gennadi Zyuganov."

Adrian is effective because he knows his audience. Know yours.

Put differently, user-friendliness is no less an imperative in the politics and policy world than in the computer world.

Four: You get more flies with honey than vinegar. This sounds like an obvious corollary of the preceding rule. But our community has not always observed it.

So we do well to remember that it's rarely wise to risk embarrassing our allies in public. It is rarely effective to shout demands at the top of our lungs when graciousness is more appropriate and dispositive leverage is non-existent. It can fatally wound our credibility to act preemptively without first nailing down the facts. And especially if we have a trusted friend or two on the inside, it is almost always better to test the waters first with a quiet phone call.

To the evolved beings in this room, all that must seem like human nature and manners and politics 101. But to some prominent members of our community, I would respectfully recommend a refresher course.

Conclusion

I will conclude with two seeming non-sequiturs. The Oscar for best picture this year went to *Braveheart*, Mel Gibson's epic about a Scots freedom-fighter. And lately, those of us with our antennae fine-tuned have been discovering that at last it's become cool to be Ukrainian ... and not just among those of us who answer to the call, "Uvaha, Uvaha."

The data points are all around us. Zbig Brezinski, President Carter's national security advisor, brings down the house at the *Freedom House* dinner in honor of President Kuchma — and much of the house at the Mayflower Hotel is non-Ukrainian. After the Chernobyl prayer service the same evening as the White House event, the gathered clergy and laity, Administration officials and Members of Congress, all march in unison around Lafayette Park to the Chernobyl tree. *And the non-Ukrainians do not leave until the bitter end.* They don't have to stay — the face time is over — but they do.

America is lucky to have us, and our kind — to draw talent and pluck from around the globe because she offers the world's most powerful political idea: freedom ... tempered by tolerance, justice, compassion.

But as lucky as she is, we are even luckier to have

America. Indeed, we've become the most blessed people in the world.

For the land of our forbears is finally free, though still in need of a hand up. And we — as Americans — are in a position to do something about it. So let me echo others in saying, "America is a magnificent country. I am proud to be one of her sons."

And let me point to the most telling data point of all. As effective as many in our community and our company tonight have become, our collective efforts would make little difference if this President and this Administration from top to bottom did not truly get it — substantively, in terms of Ukraine's vital geopolitical role, and emotionally, in terms of the cruel indignities Ukraine has long suffered and still has reason to fear. I've looked the policymakers in the eye and I know it. I saw those same eyes glisten at the Chernobyl event. I've seen

them bemoan, in their own words, Ukraine's "70-year forced march to nowhere." And with you, I applauded Secretary of State Christopher's excellent speech in Prague on NATO enlargement, and on the same March trip — standing at President Kuchma's side in Kyiv — his decisive debunking of the Duma vote purporting to declare illegal the dissolution of the Soviet empire.

Make no mistake, the policymakers all get it. And one good reason is that — above all and enabling all, in deed as in word — the President and First Lady get it.

This attitude and policy toward Ukraine represents a sea change at the White House and a blessing for our community. It enhances and multiplies the efforts of everyone in this room. And we must not ever take it for granted.

These truths, I submit, are worth pondering — tonight and for a long time to come.

MICROWAVE RECIPES

CHICKEN CACCIATORE

(You can make this dish the night before and reheat it at serving time. Serve it over buttered egg noodles or hot fluffy rice.)

1 cup chopped celery
1/2 cup chopped onion
1 Tbs olive oil
1 clove garlic, minced
3 Tbs flour
1 can (28 oz) tomatoes (undrained)
1 cup sliced mushrooms
1/2 cup dry white wine or chicken stock
1/4 cup chopped fresh parsley
1 Tbs brandy (optional)
1 tsp each: salt, paprika and dried oregano
1/2 tsp. dried basil
1 bay leaf
1/4 tsp. pepper
4 chicken breasts (2 lbs. total) skinned

— In 12-cup casserole, combine celery, onion, oil and garlic. Microwave at High for 4 minutes or until vegetables are tender, stirring once.

— Blend in flour until vegetables are coated; stir in tomatoes, breaking up with fork. Stir in mushrooms, wine, parsley, brandy (if using), salt, paprika, oregano, bay leaf, basil and pepper. Cover and microwave at High for 5 minutes, stirring once. Remove bay leaf.

— Add chicken to casserole, arranging thick portions toward outside of dish. Cover and microwave at High for 30 minutes, or until chicken is no longer pink, rotating dish once. Let stand for 5 minutes before serving. Serves 4.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

Вліті господині не люблять довго перебувати в кухні. А тут часом задзвонить телефон: "Ми завтра будемо у вашій околиці. Можна прийти?" Треба нашвидку щось придумати. Може є кусок вареної або печеної курки? З неї можна приготувати:

САЛАТУ З КУРКИ ЗІ ЗЕЛЕНИМИ ОВОЧАМИ

1 1/2 фунта звареної курки, нарізаної в кубики
 1 горнятка галок зі зеленого мельона (honey dew)
 1 горнятка галок з огірка
 1 1/2 горнятка зеленого, без кісток, винограду
 1/2 горнятка мигдалю без лушпинок, нарізаного вздовж
 1/2 ложечки перцю
 сіль до смаку
 втерта шкурка з цитрини
 1/4 горнятка дрібно нарізаного кріпцю

3/4 горнятка майонезу з додатком цитринового соку

Нарізану курку посипати перцем і сіллю. Додати галки мельона, огірка, виноград, мигдаль, 2 ложечки кріпцю. Все змішати, потрясаючи. Полити майонезом. Перед поданням посипати рештою кріпцю.

САЛАТА З АВОКАДО З ПЕЧЕРИЦЯМИ (НА 6 ОСІБ)

1/8 горнятка оливкової олії
 1/4 горнятка гірчиці (mustard)
 1/2 горнятка оцту з вина або яблук
 1/2 горнятка свіжого василька (basil), посікти (може бути сухий)
 по 1-му горнятку нарізаного в кубики зеленого і червоного перцю
 1 фунт печериць
 1 авокадо
 6 листків салати
 12 скибок італійського хліба

У великій мисці змішати олію, гірчицю, оцет, васильок і перець. Нарізати печериці, додати до миски, змішати і залишити на 10 хвилин. Подавати на тарілках на листку салати. Прибрати двома кусками врізаного вздовж авокадо і двома кусками хліба.

САЛАТА З БРОКОЛІ, ЦИБУЛІ І БЕКОНУ

1 1/2 фунта броколі
 1 червона цибуля, нарізана в тонкі кружальця
 1/2 горнятка родзинок
 6 тонких кусків бекону
 1/4 горнятка оцту (apple cider)
 2 ложечки гірчиці
 3 ложки меду.

Сполоскати броколі і нарізати на малі куски. Вкласти броколі, цибулю і родзинки до миски. Всмажити бекон. Відцідити товщ. Пательні не мити. Бекон порізати, вистудити і додати до броколі. До пательні влити оцет, гірчицю, мед і 2 ложки води. Змішати і полити на броколі. Можна подавати зразу або до двох годин.

САЛАТИ З ОВОЧІВ

1/2 середньої величини мельона-канталупка (cantaloupe)
 2 достиглі ківі
 1 кварта достиглих полуниць (strawberry)
 1/2 горнятка малин або чорниць
 1/4 горнятка свіжого помаранчевого соку

Спеціальною ложечкою зробити галки з мельона — приблизно 2 горнятка. Вкласти до миски, додати помаранчевий сік і нарізати на кружальця ківі. Нарізати полуниці, залишаючи 4 до прибрання. Легко змішати і вкласти до холодильника.

ДЕСЕРТ

БРОСКВИНІ, НАЧИНЮВАНІ ВЕРШКОВИМ СИРОМ І МИГДАЛЕМ

4 унції вбитого вершкового сиру кімнатної температури (whipped cream cheese)

1 банька (29 унцій) половинок бросквинь, відцідити і охолодити. Зберегти сік.

1/4 ложки мигдалевого екстракту

1/4 горнятка + 2 ложечки зарум'яненого, дрібно нарізаного мигдалю.

В малій мисці вбити вершковий сир з 2—3 ложками соку з бросквинь і мигдалевим екстрактом. Маса повинна бути пухка. Змішати з 1/4 горнятком зарум'яненого мигдалю. Накладати в серединки бросквинь і посипати рештою мигдалю.

МОРОЖЕНА ЛАКОМИНКА З ОВОЧІВ З МИГДАЛЕВОЮ ПІДЛИВОЮ

12 унцій морожених полуниць (частково розморозити)

1/2 горнятка цукру

6 ківі (обібрати)

2 середньої величини папайї або манго, обібрати і нарізати

1 ложка соку з зеленої цитрини (lime)

1 коробка — 1.1 унції ванільового пудингу

2 1/2 горнятка молока (може бути пісне)

1/2 ложечки мигдалевого екстракту

Вистелити алюмінійовим папером подовгасту форму 8 x 4. В електричному вбивачі (blender) зробити пюре з полуниць з 1/4 горнятка цукру. Налити до форми і вкласти до морозильника на 1 годину. Зробити пюре з ківі з 2 ложками цукру і влити на заморожені полуниці. Знову вкласти до морозильника на 1 годину. Зробити пюре з папайї або манго з 2 ложками цукру і соком зі зеленої цитрини, налити на заморожені ківі і заморозити наніч.

Вийняти з форми на відповідний посуд, прибрати додатковими ківі і вкласти на 3 години до холодильника.

ПІДЛИВА. В мисці змішати пудинг з молоком і мигдалевим екстрактом. Трохи вбити і подавати до лакоминки.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НЬЮ-ЙОРК

ХРОНІКА ЗА 1995 РІК

Відділ Місцевість

1-ий Нью-Йорк
21-ий Бруклін
30-ий Йонкерс
35-ий Озон Парк
62-ий Глен Спей
64-ий Нью-Йорк
71-ий Джерзі Сіті
72-ий Нью-Йорк
82-ий Нью-Йорк
83-ий Нью-Йорк
89-ий Кергонксон
95-ий Кергонксон
103-ий Гомстед
113-ий Нью-Йорк
119-ий Йонкерс

Голова

Лідія Магун
Емілія Ройовська
Надія Цвях
Анастасія Безуб'як
Ірена Кіндрачук
Ніна Самокіш
Анастасія Сибі
Марія Боднар
Лідія Стасюк
Ірена Чабан
Стефанія Барановська
Маріянна Заяць
Іванна Солтис
Христина Шох
Ірена Моцюк

Округа має 15 відділів з 499 членками. Голова Округної Управи — Надя Савчук.

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

1-ий ВІДДІЛ нараховує 75 членок. Відбуто 3 засідання управи і 8 ширших сходин. Організаційна референтка Д. Чижик працює над приєднанням членок і висилає карточки з різних нагод. На ширших сходинах до програми включали розвагову частину. Доповіді: культ-освітні референтки (І. Мачай), "Олена Степанівна — вояк і науковець", гуморески "Мухолап" та "З гумору єпископа Шіна", "Вартість лікувальних рослин і меду" (Н. Мітрінга), "Бог предвічний народився", вірш власного пера "Любіть Україну", "Злука східних і західних земель в одну суверенну державу 22-го січня 1919 р.", "Т. Шевченко — борець за правду і волю", "Великдень — свято безмежної любові" і вірш "Христос Воскрес".

У Відділі відбулося 2 святкування: 50-ліття річниці вінчання членки М. і В. Качунів та з нагоди вінчання дочки П. Сусь. Референтки підготували дітей на виступі під час просфори і Дня Матері.

Із референтури суспільної опіки вислано 5 посилок в Україну, крім 7 посилок ще від однієї членки. Для допомоги "Бабусі" видано 110 дол. Для дітей в Україні 400 дол., 50 дол. дітям Чорнобілля, 200 дол. — допомога Югославії через о. Овада, 100 дол. для семінарії в Україні, 50 дол. на екскаватор в Україні. Членки відвідують хворих у старечих і приватних домах. Відділ оплачує стипендія на теології в Римі (300 дол.), 3 членки мають стипендіятів у Бразилії, а з громадянства одного в Україні. Відділ є членом Українського Музею (реф. А. Натина) і передав 930 дол. на його будову, а до сьогодні зложив уже 10 тисяч. 41 членка Відділу є членками Музею. До крамнички подано 5 дрібних річей, а одна із членок подарувала 5 стилевих герданів. Закупив

виграшкові бльочки і підтримує всі його почини. Пресові референтки подавали дописи до "Свободи" і "Нашого Життя". Відділ співпрацює з Округною Управою, до якої входить 8 членок. Бере участь в імпрезах Округної Управи як "Засвічення ялинки" і "День союзнянки". 3 внучки наших членок виграли нагороди в конкурсі "Року Родини" (Л. Гурін, А. Косович і М. Експозіто).

Головним фінансовим прибутком є фестиваль (референтка К. Папуга) з участю всіх членок. Голова Л. Магун репрезентувала Відділ в імпрезах СУА і українській громаді. Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя". Висилає 3 журнали в Україну і 2 для "Бабусі" в США. За взірцеве ведення фінансів Відділу відповідає скарбничка С. Гуменюк. За дописи до преси відповідають референтки С. Костюк і М. Задоянна.

21-ий ВІДДІЛ СУА заснований в 1930 р., має 21 членку. Відбув 6 засідань Управи і 3 ширших сходин. 26 лютого влаштовано традиційну дошову імпрезу. Висвітлено фільм "Президент Л. Кучма в Нью-Йорку". Була льотерія і гарячий буфет. З нагоди 70-ліття СУА 1 квітня відслужено в місцевій церкві Службу Божу з Панахидою за померших членок 21-го Відділу. 9 квітня відбувся великодній базар з продажем печива та писанок. Відділ брав активну участь у "Дні союзнянки", відбуто ширші сходини, присвячені 4-ій річниці незалежності України. Відділ відзначив урочисто 65-ліття своєї праці подячною Службою Божою в наміренні членства і святочним обідом та мистецькою програмою для ширшого громадянства.

30-ий ВІДДІЛ НАЛІЧУЄ 13 членок. Відбуто 2 засідання Управи і 6 ширших сходин. Для ширшого громадянства влаштовано показ роблення герданів. У листопаді влаштовано базар для придбання фондів. Членки включаються в акцію писання листів до преси і державних мужів. При Відділі є світличка, в якій виховується семеро дітей. З придбаних фондів видано на опіку для "Бабусі" 110 дол., на Степендійну Акцію 550 дол., на Український Музей 20 дол. Відділ вив'язується з усіх зобов'язань до Головної Управи СУА і Округної Управи.

35-ий ВІДДІЛ має 22 членки. Відбуто 2 засідання Управи і 4 ширших сходин. Приєднано 1 членку до Відділу. Для ширшого громадянства пресова референтка А. Байлак виголосила доповідь на "Святі героїнь", влаштованому спільними силами ОЧСУ і Округної Управи СУА. Відділ влаштував прийняття з нагоди 25-ліття подружнього життя членки А. Новосан. На придбання фондів влаштовують "Банкопарті" і продаж печива, кави і вареників після Богослужень в церкві св. Марії в Озон Парку і розпродаж святочних карток. З придбаних фондів видано на Суспільну Опіку в США 245 дол., поза Америкою 896.38 дол. на посилки і 500 дол. на Чорнобілля. На Український Музей Нью-Йорку 550 дол., на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" 100 дол. і 250 дол. на 1 сторінку в "Нашому Житті". Членки беруть участь в імпрезах Округної Управи як "Засвічення ялинки" і "День союзнянки", а також у церковному хорі. Через свою членку Альвіно Відділ має зв'язки з американськими організаціями. Також нав'язав зв'язки з СУ міста Калуша в Україні. Членка І. Гарматій провадить показ писання писанок для дітвори і дорослих.

62-Й ВІДДІЛ начислює 37 членок. Відбуто 8 ширших сходин і придбано одну членку. Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя" і трьох меценатів Українського Музею і 13 членок входить в склад Українського Музею. Відділ влаштував імпрезу з доходом 500 дол. на УМ. У Відділі діє гурток любителів "Народного мистецтва" (реф. Г. Кандюк). Відділ спонзорує одного стипендія в Бразилії (350 дол.) і одного в Польщі (200 дол.). Крім цього ще 2 членки оплачують двох стипендіятів (реф. стипендій О. Чапля). Разом передано до Стипендійного Фонду СУА 1,050.40 дол. Відділ співпрацює з "Об'єднанням Українського села" Глен Спей і з іншими місцевими організаціями. Опікується школою українознавства в Товн гол. Діти беруть участь в імпрезах Відділу.

64-Й ВІДДІЛ налічує 64 членки. Відбуто 10 засідань Управи і 4 ширших сходин. Для членства влаштовано: просфору і свячене з гутіркою "Зілля як ліки" і "Спогади з України". Для ширшого громадянства — доповідь Н. Білоцерківець "Література і поезія в Україні". На придбання фондів влаштовано в грудні різдвяний базар з продажем святкового печива. Підтримує зв'язки з "Жіночою Громадою" у Кривому Розі в Україні. Відділ влаштував виставку малюнків дітей, учнів школи ім. О. Новаківського у Львові з мистецькою програмою для дітей. З ініціятиви Відділу ці виставки відбулися в Чикаго, Дітройті, Гантері, Нью-Гейвені і Гартфорді, Відділ вплачує на опіку для "Бабусі" 110 дол. і оплачує для неї журнал "Наше Життя". На Суспільну Опіку видано 292 дол. На Стипендійну Акцію з вплати добродіїв 10,200 дол. На гуманітарну допомогу Україні видано 267 дол.

71-Й ВІДДІЛ налічує 27 членок. Відбуто 5 ширших сходин. На придбання фондів влаштовано передвеликодній базар і традиційну осінню забаву та прогульку до Атлантик Ситі. Членки мали мистецьку виставку у місцевій бібліотеці. В Україну вислано 13 посилок. Відділ є членом Українського Музею, а 10 членок є його членами. Відділ має 100% передплату журналу "Наше Життя". Спонзорує "Бабусю" з вплатою 110 дол. Членки проводять збірки коло церкви для хворих дітей Чорнобилья. Голова А. Сибі допомогла в підготові програми на "День Союзянки" і на "Засвічення ялинки" в Окрузі. Референтки Суспільної Опіки відвідують хворих членок вдома і в шпиталях з малими подарунками. Секретарка висилає повідомлення про сходини і картки з різних нагод для членок. Відділ влаштував прийняття для членки С. Білоус і її чоловіка з нагоди 50-ліття їхнього подружжя та прощальний вечір для членки К. Коць з приводу її виїзду до Тексасу. Членки беруть участь у громадському і церковному житті.

72-Й ВІДДІЛ має 20 членок. Виконав усі зобов'язання до Головної Управи СУА і Округи.

82-Й ВІДДІЛ заснований в 1964 році, сьогодні нараховує 24 членки. Відбуто 4 засідання Управи і 7 ширших сходин.

Голова Відділу або її заступниця брала участь в засіданнях Окружної Управи, а членка О. Гірна була в

культосвітній комісії Округи. Відділ повністю вив'язався зі своїх зобов'язань до Головної Управи, Окружної Управи і має 100-відсоткову передплату журналу "Наше Життя".

Завдяки старанням культосвітньої референтки І. Іванчишин, на ширших сходинах Відділу були цікаві доповіді, а саме: спомин про святкування в Києві річниці незалежності України, спомин про з'їзд гімназії в Самборі, доповідь про Аллу Горську в 20-ті роковини її смерті. В часі свяченого культосвітня референтка розповіла про гаїлки, а членки — про великодні звичаї в їх сторонах, в Україні. Для ширшого громадянства відбувся доповідь д-р Ольги Шевчук-О'квін на тему "Раціональне харчування".

Відділ має зв'язки з координаторками передшкілля у Львові, Києві і Слов'янську (Донеччина). Вислано для дошкілля в Україні виховний посібник-касети "Послухайте, діти", видані 82-им Відділом.

Одна членка Відділу оплачує студентові стипендію.

Відділ є членом Українського Музею в Нью-Йорку і подвійним його меценатом, а 16 членок Відділу — його членами. Мистецько-Музейна референтка передала дрібні речі до музейної крамнички.

83-Й ВІДДІЛ налічує 64 членки. До Відділу приєднано 2 членки. Відбуто 4 засідань Управи і 7 ширших сходин. До Головної Управи СУА входить 9 членок, в склад Округи 4 і до Управи Українського Музею 4. Голова Відділу І. Чабан є редактором журналу "Наше Життя". Членка І. Куровицька очолювала Національну Раду Жінок США, а М. Томоруг була касиркою у цій організації. Тема сходин як і програма були різноманітними: зустріч з співачкою Н. Матвієнко, для членок і ширшого громадянства — вечір акторки "Молодого Театру" та викладача Інституту Театрального Мистецтва в Києві С. Ватаманюк (дохід з імпрези був призначений на Музей Лесі Українки в Ялті), Літературний монтаж "Шістдесятники — Шевченіві". Репортаж про світову конференцію з рамени ООН в Копенгагені, "Пенсійні і фінансові інвестиції" (доповідь Л. Кос). Відкриття малярської виставки ікони Г. Титли. Презентація книжечки для дітей і молоді О. Гаєцької "Допоможіть ангеликові", виданої у видавництві "Веселка", Київ. З рамени імпрезової референтури відбулась успішна традиційна вечірка з веселою програмою (сатира Ріпка у виконанні членок) та з участю співу М. і О. Сташишинів, а також вечірка в ресторані, присвячена першій голові Відділу В. Бачинській, з веселою програмою. Господарчі референтки приготували та координували приготування печива до кожної імпрези та на фестиваль церкви св. Юра. Відділ мав крамничку з мистецькими виробами і льотерією. Музейна референтка приєднала 2 членки до Українського Музею. Відділ подарував до Музею 29 малих експонатів і зложив 1000 дол. на Український Музей.

До стипендійної акції вплатили 3 членки 935 дол. Разом переслано до стипендійного фонду 1,560 дол.

З рамени Суспільної Опіки вислано 9 пачок з уживаними речами до Луганська і Умані в Україні. Для допомоги старшим при Відділі існує фонд ім. д-ра З. Нижанківського. Згадана референтура допомагає незаможним учням школи св. Юра, таборовикам, дає мо-

ральну підтримку членкам у формі Св. Літургії, квітів і карток з підписами членок. При Відділі існує "Світличка", яку відвідує 15 дітей. Виховна референтка разом з адміністраторкою "Світлички" та вчителькою відбувають дитячі імпрези, разом зі шкільними дітьми або окремо, купують нові забавки, книжки і подарунки. Фінанси: дохід з імпрез був 6,911 дол. Вирівнено всі зобов'язання до Головної Управи, Округи і за "Наше Життя". Секретарі Відділу крім протоколів включались до писання протестних листів до телевізійної програми Сі-Бі-Ес проти знешлявлення української нації. Дописи: до "Свободи" — "Зустрічі з Н. Матвієнко" і "83-й Відділ при праці", до "Нашого Життя" — "83-й Відділ на сторожі душі української дитини", про загальні збори Відділу.

На пресовий Фонд "Нашого Життя" зложено 1,300 дол. Допис до конвенційної книжки про працю Відділу від його заснування. Членка Н. Савчук є головою Округної Управи.

89-ИЙ ВІДДІЛ начислює 50 членок. Відбуто 3 засідань Управи і 10 ширших сходин. Відділ відбув двоє сходин з управою 95-го Відділу.

Культурно-освітня референтка приготувляє гутірки чи доповіді й програму на імпрези. Доповіді: "Життя і творчість Лесі Українки", "Враження з подорожі в Україну і Крим", "Життя і буття українців на Закарпатті", "Чар Шевченкової особистості", рецитація вірша В. Вовк "Родина". Для громадянства: різдвяна зустріч з родинами, великодня зустріч з родинами, товариський вечір для громади, присвячений Р. Купчинському, полуденок на "День союзянки", святочний обід на Союзівці (150 осіб) з нагоди 70-ліття СУА — доповідь голови СУА А. Кравчук.

Референтка Суспільної Опіки висилає картки на різні оказії. Відвідує хворих, часто возить їх до лікарів і лікарні, на закупи чи до церкви. Провела збірку в "День Матері". Вислала 6 пачок з оджею до Луганська, Івано-Франківська і шкільні приладдя до Ялти на суму 365 дол.

Пресова референтка помістила хроніку Відділу і допис про різдвяну зустріч і товариський вечір і святочне відзначення 70-ліття СУА.

Імпрезова референтка приготувляла програми до імпрез. Зорганізувала виступ квінтету членок до акомпаньяменту О. Мороз, провадила програмами. Мистецько-музейна: з різних збірок вислано 920 дол. на Український Музей. Влаштовано великодню виставку в місцевій бібліотеці. 25 членок є членками Музею. 31 членка є членками СФУЖО.

Загальна діяльність: для придбання фондів ходили з колядою і влаштовували 2 успішні "Ярд Сейл". В липні доповідь: "Китайська медицина" (Л. Федуняк). Голова д-р С. Барановська і О. Вербовська зібрали 535 дол. з оголошень до конвенційної книги. З святочного полуденку з нагоди 70-ліття СУА, який влаштовано спільно з 95-им Відділом, одержано 1,100 дол., з цього дано 500 дол. на Український Музей в Нью-Йорку, 400 дол. на Фонд медичної допомоги СУА і 200 дол. на сепаратор крові у шпиталь у Львові. Відділ підтримує зв'язки з відділом першої допомоги, Товариством жінок

місцевого шпиталю. Членки беруть участь у громадському хорі.

95-ИЙ ВІДДІЛ. Не маю жодних даних про його діяльність, крім згадки в даних 89-го Відділу про його спільні 2 засідання Управи і спільне святкування 70-ліття СУА.

103-ИЙ ВІДДІЛ налічує 16 членок. Придбано 2 членки. Відбуто 4 засідання Управи і двоє ширших сходин. На придбання фондів влаштовує великодній і різдвяний базари і фестиваль. Для ширшого громадянства влаштовується "Андріївський вечір", на який приходять дуже багато молоді. Також влаштовує мистецькі виставки. Тепер старається нав'язати контакти з Україною. Відділ по довгій перерві відновив свою діяльність.

113-ИЙ ВІДДІЛ нараховує 28 членок. Відбуто 7 ширших сходин. З огляду на далеку віддачу членок багато справ полагоджувано телефонічно. Імпрези: для членок відбулися відвідини концерту Н. Матвієнко і товариська зустріч з родинами в домі Д. Брикович. Для громадянства: виставка тканин мисткині з України в Українському Музеї, відсвятковано 10-ліття Відділу святочним обідом (дохід на добродійні цілі). Відбулася виставка творів молодих мистців в Українському Музеї. Для придбання фондів була участь у фестивалі в Нью-Джерзі (господарська референтка О. Зарицька, імпрезова І. Клюфас) і базар в Українському Музеї (референтка Музею І. Мерл).

Пресова референтка А. Білоус виготовила допис до конвенційної книжки про діяльність й історію Відділу. Голова Комітету виставки О. Левицька відвідала "Свободу" і дала оголошення до "Українського тижневика" про заплановану виставку молодих мистців. 5 членок належать до Управи Українського Музею. Членка І. Шиприкевич оформила листи, які членки вислали до конгресменів про потребу підтримки для Українського Музею. Організаційна референтка І. Стецьків репрезентує голову відділу на сходинах Округної Управи і здає звіт з кожних сходин. Голова Х. Жарська-Шох, крім активної праці у Відділі, належить до трьох музичних організацій і очолює конкурс клясичної музики на штат Коннектикат і входить до Управи Українського Музею. Окремі членки мають зв'язки з американськими організаціями. На Будівельний Фонд Українського Музею передано чек на 500 дол.

Сальдо Відділу за 1995 р. вносить 3,192.61 дол.

119-ИЙ ВІДДІЛ налічує 18 членок. До Відділу придбано 1 членку. Відбуто одне засідання Управи, 8 ширших сходин. До Округної Управи входить 3 членки. Доповіді для членства: "Великодні звичаї і їх значення", "Роковини Тараса Шевченка", "День Матері", "Артистка українських театрів Марія Заньковецька". Для громадянства "Маруся Чурай", постановка Львівського Театру ім. Марії Заньковецької.

Для придбання фондів влаштовано великодній передсвятковий базар і передріздвяний. Крім того цілий

рік, що другу неділю після Богослуження, членки продають каву і солодке. Всі членки включались в акції висилки листів до заступника президента А. Гора з подякою за прихильне ставлення до України. Відділ опікується "Бабусею" і оплачує для неї журнал "Наше Життя". На посилки в Україну видано 455 дол. На Ме-

дичний Фонд Чорнобиля — 650 дол., на Фонд Суспільної Опіки — 500 дол. разом 1,645 дол. У Відділі провадиться вже 7-ий рік курс кераміки.

Іванна Мачай,
пресова референтка
Округу Нью-Йорк

НАШІЙ ЧЛЕНЦІ СПОВНИЛОСЯ 90 РОКІВ

*76-ий Відділ СУА відзначає 90-річчя Олександри Воробкевич (сидить).
UNWLA BRANCH 76 honors Oleksandra Vorobkevych on the occasion of her 90th birthday.*

У травні на сходинах відсвяткували ми 90-річчя нашої членки Олександри Воробкевич. 6 травня сповнилося 90 років її трудолюбного життя. Після молитви привітали ювілятку квітами й відспівали "Многая літа", при тому також згадали інших членок, які святкують уродини в травні.

Пані Олександра народилася у Печеніжині коло Коломиї в родині отця Іллі й Євгенії з Білінкевичів Чорнодолів. Матуру здала у Станиславові в учительській семінарії Сестер Василіянок. У 1931 р. вийшла заміж за інж. Романа Воробкевича. Вони мали 2 дітей, 6 внуків і 4 правнуків. Олександра Воробкевич є союзнянкою від молодих років, найперше у Заліщиках, а опісля у Чорткові. Під час німецької окупації їх відділ СУ приносив передачі політичним в'язням до в'язниці.

На еміграцію виїхала з родиною і після мандрівки

опинилася в Авґсбурзі. Там вона включилася у працю Союзу Українок як референтка суспільної опіки, а також як представниця їздила на з'їзд СУ до Мюнхену. У 1951 р. переїхала з родиною до Дітройту і тут включилася у працю 56-го Відділу СУА.

О. Воробкевич, вплачуючи стипендії, дала змогу висвятитися і стати священником о. Кирилові Іщуківі, ЧСВВ, в Бразилії, який тепер працює в монастирі у Глен-Кові. Вона й далі є активною, належить до 76-го Відділу СУА і є членкою Українського Музею у Нью-Йорку.

Ми дякуємо їй за довголітню жертвенну працю в Союзі Українок Америки і бажаємо міцного здоров'я на довгі літа!

Марта Василькевич,
голова 76-го Відділу СУА.

Закінчення з стор. 16

тей — учасників нашої визвольної боротьби. Як правдиво й образно відтворила умови життя і боротьби тих буремних літ!"

Цю книжку читається цікаво і з неї буде добрий фільм. Але зараз це вдумливий, розважливий та

цінний погляд у невивчене недавнє минуле України, яку повинен прочитати кожний думаючий українець тут і в Україні. Це ще один документ періоду, скупого на писані спомини, це вклад у писання новітньої історії України.

НАМ ПИШУТЬ

*До редакції журналу "Наше Життя"
в Нью-Йорку*

Шановні і дорогі Пані!

Вже давно збиралася написати цього листа, та все не приходила до того, але пресовий семінар на Конвенції мене остаточно примусив знайти час.

Журнал у його теперішньому виді мені подобається — матеріяли в ньому інформативні і цікаві, доказом чого є те, що його читає і мій чоловік. Було б побажанням містити огляд нових книжок чи журналів — може це заохотило б деякі відділи заложити гуртки книголюбів. Ми маємо радіо, телевізію й "Інтернет", але ніщо не заступить доброї книжки.

Рівно ж хочу висловити велике признання Тамарі Стадниченко, редакторів англійської частини журналу, яку читаю із приємністю. Думаю, що тут також можна б подавати огляд англійських видань, які мають відношення до жіноцтва або України. Keep up the good work!

Бажаю успіху в нелегкій праці і велике Вам спасибі!

З пошаною

Віра Левицька-Кліш

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

Замість квітів на могилу **бл. п. Володимира Гусара**, сестри нашої членки **Марії Матвійків**, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Шановній родині висловлюємо глибокі співчуття.

Членки 64-го Відділу США, Вільмінгтон, Дел.

В пам'ять нашої доньки **Оксани Купчинської** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" через 22-ий Відділ США.

Катерина і Іван Скуб'яки.

В пам'ять **бл. п. Марії Винницької**, матері нашої членки **Тетяни Рішко**, складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

92-ий Відділ США, Манвіл, Н.-Дж.

У світлу пам'ять **бл. п. Марії Винницької** складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" через 92-ий Відділ США в Манвіл, Н.-Дж.

Дарія Самотулка.

У пам'ять **бл. п. Анни Швайки** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

**Управа і членки 62-го Відділу США,
Глен Спей.**

У світлу пам'ять наших членок **бл. п. Анни Цюпки**, **бл. п. Стефанії Годіо** і **бл. п. Ірени Михайловської** складаємо **30.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родинам покійних висловлюємо наші ширі співчуття.

63-й Відділ США в Дітроїті.

У пам'ять моєї незабутньої приятельки **св. п. Софії Питляр** складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Віра Левицька Кліш.

Замість квітів на могилу **св. п. Романи Сушко-Овад** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Чоловікові покійної **Ярославу**, дочкам з родинами та сестрі **Світлані** з родиною висловлюю ширі співчуття.

Ярослав Овад.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ДО 25-ГО ТРАВНЯ 1996 РОКУ.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Винницької**, мами Тані Рішко і Наталії Фещук, складаю **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Марія Демчишин.

У світлу пам'ять моєї сестри **бл. п. Марії Винницької з дому Рушицька** складаємо через 92-ий Відділ СУА **100.00 дол.** — на Фонд Чорнобиля СУА.

Антін і Реня Рушицькі.

Замість квітів на свіжу могилу нашого дорогого кузена **бл. п. д-ра Теодозія Налукового**, брата Лесі Стадниченко, членки 90-го Відділу СУА, складаємо **100.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Олег і Люба Кінахи.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Винницької** складаю через 92-ий Відділ СУА **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Надія Ковальчук.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Василя Казіо** складаю **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА, рівночасно щирі співчуття висловлюю родині покійного.

Олена Хміляк, членка 33-го Відділу СУА.

У світлу пам'ять наших дорогих родичів **бл. п. Оксани Добрянської і бл. п. рад. Софрона Добрянського** складаємо **200.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Люба Семків з родиною і д-р Лев Добрянський з родиною.

Замість квітів на могилу **бл. п. Євгенії Юрчик** складаю через 83-ій Відділ СУА **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Володимир Процик.

У пам'ять **бл. п. Якова Дутки**, який упокоївся 15-го березня 1996 року в Ст. Петербургу, ФЛ., складаю через 64-ий Відділ СУА **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля.

Оля Ліс.

У світлу пам'ять померлої в Україні **бл. п. Наталії з Маланчуків Чайківської** складаю **50.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Сестрам покійної Славі Дядизі та Ірені Щербі висловлюю глибоке співчуття.

Володимира Баслядинська.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Константина Мацілінського** громада в Лорейн, Огайо, зложила на Фонд Чорнобиля СУА: **200.00 дол.** — Мотря Мацілінська - донька; **по 50.00 дол.** — Ірена Клос, д-р Ю. і Св. Залізняка, Н. і Д. Трипніяки; **по 20.00 дол.** — І. Зельська, д-р Ю. і Т. Сілецькі, М. Пашин, Е. і О. Пакуші, А. і М. Крайчики; **по 10.00 дол.** — С. і К. Ганчарики, О. Сибик, М. Соляк. **Разом 480.00 дол.**

У пам'ять мого дорогого брата, **бл. п. підполковника Гната Е. Стефаніва** складаю **300.00 дол.** — на Фонд Чорнобиля СУА.

Дарія Колотало.

У пам'ять **бл. п. Софії Петиш** колишньої членки 70-го Відділу СУА в Пассейку, Н.-Дж., яка упокоїлася в Бозі 22 квітня 1996 р., членки і приятелі зложили на Фонд Чорнобиля СУА: **200.00 дол.** — Роман і Галина Поритки; **50.00 дол.** родина — Ірена Мрозовська; **25.00 дол.** — Оля Іваськів; **по 20.00 дол.** — Олена Бобиляк, д-р Богдана Свистун, Ірина Чайківська; **по 15.00 дол.** — Ольга Буртик, Дарія Колотало; **по 10.00 дол.** — Дора Герасимович, Корнелія Яворська, Ядвига Дяченко, Христина Блаженко, Ліда Ігнат, Марія Борбич, Марія Бакалець, Марія Сенишин, Леся Мочула, Ірена Петрик, Нуся Ваньо, Теофіль і Мері Олещуки, Марта Кордуба, Ірена Цапар, Люба Чолган, Ольга Смородська, Оля Мочула, Світлана Марченко, Стефа Квазовська, Наталка Тим'як; **5.00 дол.** — Мирося Лугова. **Разом 570.00 дол.**

З РІЗНИХ НАГОД

33-ій Відділ СУА в Пармі, Огайо, проводив збірку на Фонд Чорнобиля СУА під церквами: св. Андрія — **386.00 дол.**, св. Покрови — **178.00 дол.**, та Пресв. Трійці — **153.00 дол.** **Разом 717 дол.** Всім збірщикам та жертводавцям щира подяка.

Управа 33-го Відділу СУА.

З нагоди 10-ої річниці чорнобильської катастрофи, **білоруська автокефальна православна церква** в Клівеленді, парохом якої є о. Михайло Страбо, зложили **500.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

На ширших сходах **83-го Відділу СУА в Нью-Йорку**, 17-го квітня 1996 р., присвячених 10-ій річниці чорнобильської трагедії, **Лідія Черник** референтка Суспільної Опіки СУА, виголосила доповідь з висвітленням прозірок про цю трагічну подію на Україні. На цих сходах членки Відділу зложили на Фонд Чорнобиля СУА: **по 100.00 дол.** — Зірка і Микола Галіви, Марта й Евстахій Яроші, Анна і Володимир Раки, Олімпія і Володимир Роговські; **по 50.00 дол.** — Лідія й Андрій Закревські, Лідія й Ярослав Черники, Галина і Ярослав Оберишини, Люба і Павло Михалевичі; **20.00 дол.** — Зеновія і Василь Никифоруки. **Разом 670.00 дол.**

1-ий Відділ СУА в Нью-Йорку 27-го квітня відбув ширші сходи, присвячені 10-ій річниці чорнобильської катастрофи. Референтка Суспільної Опіки СУА Ліда Черник поінформувала і висвітлила прозірки про трагічну подію в Україні. У зв'язку з тим членки зложили на Фонд Чорнобиля СУА: **100.00 дол.** — Марія Федерко; **по 10.00 дол.** — Катря Лис, Марія Соловій, Анна Качарай; **по 5.00 дол.** — Марія Семенюк, Наталія Валько. **Разом 140.00 дол.**

Винагороду за доповідь і висвітлення прозірок з нагоди відзначення 10-ої річниці Чорнобиля у Відділах: 1-ий — **25.00 дол.**; 71-ий — **50.00 дол.**; 83-ій — **50.00 дол.** референтка Суспільної Опіки СУА **Ліда Черник** пожертвувала на Фонд Чорнобиля СУА. **Разом 125.00 дол.**

В десяту річницю чорнобильської катастрофи, **21-ий Відділ СУА в Брукліні, Н.Й.**, складає **500.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Володимира і Стефан Сливоцькі, Нью-Йорк, Н.Й.	дол. 1,500.00
95-ий Відділ СУА, Кергоксон, Н.Й.	1,000.00
IBM — employers, period ended 2/29/1996	200.98
IBM — employers, period ended 3/31/1996	130.70
Ольга Івасечко — через Окружну Управу СУА в Чикаго	100.00

Через 10-ий Відділ СУА у Філядельфії, ПА., зложили: **по 20.00 дол.** — Марта Озарків, Христина Озарків; **10.00 дол.** — Ніна Лощенко. **Разом 50.00 дол.**

Стефанія Обушак, Філядельфія, ПА.	25.00
Марія Кассараба — членка 33-го Відділу СУА, Парма, Ог.	20.00
Анастасія Хомик, Порт Шарлот, Фл.	10.00

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять **бл. п. д-ра Володимира Клачка**, який упокоївся у Бозі 3 лютого 1996 р. дружина Люба і доні д-р Марта і д-р Дарія та приятелі зложили через 86-ий Відділ СУА на Фонд Суспільної Опіки СУА, з призначенням на

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 ДО 31 ТРАВНЯ 1996

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На меморіальний Фонд ім. Михайла і Віри Мицаків **300.00 дол.** зложили Юрій і Анізія Мицаки.

ДАТКИ

200.00 дол. — Оксана Рак, Міра Мандзюк (Freerport-MeMoran), Ярослав і Галина Оберишини;

по 100.00 дол. — д-р Ігор Цегельський, д-р Арета Подгородецька, Ірена Пітула, Юрій і Вікторія Міщенки, д-р Ігор і Сузанна Раки;

90.00 дол. — Анна Політило, д-р Юрій Руденський;

75.00 дол. — Анна Капітан;

по 50.00 дол. — д-р Віталій і Олександра Богданіві, Осип і Наталія Сигіди, Володимир Буцяк, Юрій Форис, Марія Старостяк;

по 40.00 дол. — Орест і Лідія Білоуси, Анна Герата;

по 30.00 дол. — Наталія Чума (JP Morgan), Галина Гомзьяк;

по 25.00 дол. — Григорій Онуфрив, Іна Дзерович, Юрій і Зоряна Ставничі, Всеволод і Лідія Саленки, Катря Гадзевич, Іван і Наталія Коропецькі, Ольга Літовинська, Світослав Н. Коцибала, Ольга Гаєцька, Анна Серант, Євген і Євгенія Івашківи, Лідія Бук;

по 20.00 дол. — Володимир Семенюк, Іван і Стефанія Цьолки, Ольга Пельтишин, Дженні Батка, Гарасим Маков-

допомогу сиротам в Україні: **200.00 дол.** — Л. Клачко і доні; **100.00 дол.** — К. і В. Воловодюки; **56.00** — members of Residency Family OBGYN, Beth Israel Hospital; **по 50.00 дол.** — І. Охримович, О. і М. Гнатейки, С. і К. Зайнінгери; **по 25.00 дол.** — І. і Г. Кузьми, А. і В. Самофали, Н. і Е. Змії, І. і В. Чайківські. **Разом 606.00 дол.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Левицької**, найстаршої членки 111-го Відділу СУА в Лос-Анджелесі, Каліфорнія, яка упокоїлася в Бозі 27 листопада 1994 року на бажання покійної родина і членки зложили датки на Фонд Суспільної Опіки СУА, з призначенням: **300.00 дол.** — допомога сиротам в Україні і **300.00 дол.** — допомога "Бабусям". **Разом 600.00 дол.**

ДОПОМОГА "БАБУСЯМ"

66-ий Відділ СУА, Орандж, Кт.	дол. 100.00
99-ий Відділ СУА, Вотервліт, Н.Й.	220.00
33-ій Відділ СУА, Парма, Ог.	100.00

ЦИРО ДЯКУЄМО

Лідія Черник,
референтка Суспільної
Опіки СУА.

Анна Рак,
скарбничка Суспільної
Опіки СУА.

ський, Осип Джексон, Ольга Білостоцька, Неоніля Гордієнко, Дарія Ломницька, Юрій Левицький, Марія Капліста, Марія Рейнарович;

по 15.00 дол. — д-р Осип Данко, Стефанія Терлецька, Люба Артимішин;

по 10.00 дол. — Мирон Бойко, Володимира Войтович, Леся Бекерська, Роман Гаврилук, Марія Палідвор, Марія Лігач, Іван і Джей Лашаки, Богдан Лукашевський, Людмила Бойко, Марія Герус-Мартюк, Данна Ольга Бровді, Меланія Кузьма;

8.50 дол. — Дора Горбачевська;

по 5.00 дол. — Любомира Мокій, Данило Томащук.

З нагоди щасливо закінчення студій і одержання диплому доктора дентистики нашою внучкою **Орестю**, складаємо на УМ **100.00 дол.** (через 64-ий Відділ СУА) і нашій дорогій внучці бажаємо багато щастя, сповнення мрій та кращого майбутнього.

Наталія і Михайло Білоуси.

In knowing and loving **Mr. & Mrs. Russell Schuter** and in honor of their 50th Wedding Anniversary we are donating **\$50.00** to the Ukrainian Museum.

Bruce & Harriet Olsen.

З нагоди золотого ювілею — 50-ліття подружнього життя наших приятелів **Тані і Ростика Шутрів** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а їм бажаємо всього добра і многих літ.

Люба і Роман Домбчевські.

З нагоди народження внука **Олександра**, сина доні д-р Марти, складаю **25.00** на потреби УМ через 1-ий Відділ СУА.

Іванна Мачай.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

2000.00 дол. — Лідія Кий;
по 1,000.00 дол. — Ігор і Рома Гайди, Василь Твір, Євстахій і Марта Яроші, Лідія Фіцалович, Марта Пеленська;
800.00 дол. — Стефанія Кобилицька;
630.00 дол. — Стефанія Савка (Citibank);
по 300.00 дол. — Дарія Сап'енза, Корнель і Малина Дзюби;
по 250.00 дол. — Василь і Ольга Балабани, Марко і д-р Аріядна Бахи (Citibank);
по 100.00 дол. — Ukrainian National Cultural Organization — ST, Pearl Dent, Іва Лісікевич, Осип Колодницький, Любомира Сохан, Марта Перейма, Юрій і Оксана Сосенки, Лариса Волошенюк;
по 50.00 дол. — д-р Степан і Ірена Ничаї, Е. Джевел Папович;
30.00 дол. — Стефанія Пурій, через 64-ий Відділ СУА;
25.00 дол. — Василь Лозницький.

В пам'ять **бл. п. Вікторії Кулик-Беклунд** складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ада Кулик.

У світлу пам'ять **бл. п. Уляни Крижанівської** складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ, а родині щирі вислови співчуття.

Ярослав і Ярослава Панчуки.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Галини Салій**, яка померла 12 квітня 1996 р. складаємо **100.00 дол.** на потреби УМ.

Мирослав і Надія Шміглі.

Замість квітів на могилу **бл. п. Оксанки Клюфас** складаємо **30.00 дол.** на потреби УМ.

М. Вижницька.

Замість квітів на могилу **бл. п. Оксанки Клюфас** складаю **25.00 дол.** на потреби УМ.

Оля Кобзар.

Замість квітів на могилу **бл. п. Євгенії Юрчик** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ через 83-ій Відділ СУА, а родині висловлюю щирі співчуття.

Тетяна Бутович.

В пам'ять **бл. п. Івана Бриковича** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Подружжя Станлій Кульчицькі.

В пам'ять **бл. п. Івана Бриковича** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марта Навроцька.

В пам'ять **бл. п. Уляни Крижанівської** складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

Степан і Марта Скрибайли.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Надії Стадницької** складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

Ярослав і Марія Тимочки.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Аркадії Оленської-Петришин** складаємо **30.00 дол.** на потреби УМ, а мамі та рідні складаємо наші щирі співчуття.

Оля і Ярослав Городецькі.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Аркадії Оленської-Петришин** складаю **50.00 дол.** на потреби УМ.

Д-р Осип Данко.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Аркадії Оленської-Петришин** складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

Іван і Наталія Головінські.

На нев'янучий вінок у пам'ять дорогої приятельки **бл. п. Кляри Пеленської** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а дочці Марійці та чоловікові д-рові Л. Гурі з родиною висловлюю щирі співчуття.

Марія Когутяк-Гладка.

In memory of our dear friend **Mrs. Helena Salij** we are donating **\$80.00** to the Ukrainian Museum.

"Bridge Friends" in Sarasota, Florida.

У світлу пам'ять спочилого **бл. п. Юрія Кузьмича** приятелі зложили на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку пожертви: **200.00 дол.** — Марія і Орест Качмарські; **по 100.00 дол.** — Іванна і Роман Боднаруки, д-р Ігор і Христина Воевідки; **по 50.00 дол.** — Нестор і Марта Базарки, Іван і Уляна Сосі, Адріян і Марта Галаревичі; **30.00 дол.** — Аполонія Книш; **по 25.00 дол.** — Микола і Стефанія Чорні, Наталія Даниленко, Ричард і Марта Легоцькіс, Квітослава і Богдан Панчини; **20.00 дол.** — д-р А. Лібацький. Родина зложила **по 250.00 дол.** — В. Кузьмич, Юрій і Ксеня Кузьмичі, Ярослава і Марко Сидораки. Разом **1,450.00 дол.**

В пам'ять **бл. п. Юрія Кузьмича** складаю **30.00 дол.** на Фонд П. Холодного-мол. в УМ.

Любов Дражевська.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Степана Грицеляка** — довголітнього дяка і диригента хору при церкві св. Йосафата — складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку та висловлюю мої глибокі співчуття родині покійного.

Іванна Мартинець, Рочестер.

У четверту річницю смерті **бл. п. Оксани Іляшенко** складаю **20.00 дол.** на потреби УМ.

Ізидора Боярська.

В пам'ять **бл. п. Уляни Крижанівської** складаємо **100.00 дол.** на потреби УМ.

Нестор і Магда Кольці.

В пам'ять мого чоловіка **бл. п. Омеляна Лодинського** складаю **200.00 дол.** на потреби УМ.

Іванна Лодинська.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У "Нашому Житті" за травень ц. р. в дописі "21-ий Відділ відзначає своє 65-річчя" (стор. 25) у третьому абзаці третій рядок слід читати: "Марія Михайлів підкреслила...".

в п'ятому рядку четвертого абзацу замість слів "яку два роки очолювала" треба читати "яку довгі роки очолювала". Автором допису є Емілія Ройовська.

НАШИМ ДІТЯМ

ДМИТРО ПАВЛИЧКО

НАШ ПРАПОР

Небеса блакитні
Сяють з глибини,
А пшеничні й житні
Мерехтять лани.

Образ цей не зблідне,
Хоч минуть жнива.
Це знамено рідне —
Злото й синява.

Прапор наш, як літо,
В сонці майорить —
По долині жито,
По горі блакить.

КОСТЯНТИНА МАЛИЦЬКА

ДІВЧИНА, ЩО СТАЛА КНЯГИНЕЮ

Тихо плывуть води Дніпра-Славути. Тихо суне човен по спокійному плесі. Дід Микула сам править веслом; молода красуня перевізниця, що біля нього, задивилася на зелені узгір'я правого берега ріки.

— Що це в тебе, діду, на грудях? — спитала згодом.

— Хрест, дитино, знак Божої муки.

Так ти нововірець, як греки, як наші київські купці Претич і Добриня, як багато з простолюддя?

— Я християнин. Дасть Бог, і ти колись, Ольго, в нього повіриш.

То ти, діду, не признаєш нашого Перуна, ні Велеса, ні могутньої богині Марени? Не приносиш їм жертви в гаях?

— Ні, ми, християни, в київській церквці Святого Іллі поклоняємось єдиному Богові в небесах і Його Синові, що за нас умер, та Його Пречистій Матері. Поганські ідоли — це тільки мертвий камінь чи дерево.

— А ось ти шануєш таке мертве дерево, що в тебе отут на грудях.

— Не дерево оце я почитаю, а Того, що на ньому був розп'ятий. А хіба твій образ у воді, до якого тепер так залюбки придивляєшся, — не ти сама?

Всміхнулася дівчина — не знати, чи до слів дідових, чи до свого гарного личка в плесі води.

— А чого вчить ця твоя віра? — спитала після короткої мовчанки.

— Вчить любити всіх людей як братів і прощати кривди.

— Невже? Любити навіть ворогів? Не мститися за заповідяне лихо?

— Помста належить одному Богові. А он бачиш? — показав дід на високий горб під Києвом. — Кажуть, на цих горах давно-давно проповідував Христовий учень, святий Андрій. Встановив тут хрест і пророкував, що на цих місцях засяє колись світло правдивої віри, що

буде тут жити працюючий та хоробрий нарід, збудує свою могутню державу, а оці степи оберне на врожайну землю.

— Тепер не час поратися біля землі, коли довкола зазіхають на неї вороги, — промовила твердо Ольга. — Не чув, чи князь Ігор готується у похід на греків? Так хочеться, щоб наші — як недавно за Олега — привезли звідти парчі дорогої і штудерних золотих та срібних прикрас. А ти, може, був теж у Царгороді? Кажуть, це чудово місто.

— Був. Ходив з Олегом у походи, як він прибивав свій щит на брамі Царгороду. Там у церквах така краса, що словами не змалюєш.

— А жінки там як живуть? Рабині чи вільні?

— Жінки там поруч із чоловіками засідають на престолі.

Допливли до берега. Старий Микула, не зважаючи на вік, вискочив оленем на сушу.

— Прощай, дівчино! Спасибі за добре серце, що старого човном перевезла.

* * *

Легко хитається човен при березі. Довкола тиша, тільки інколи сполохана риба затріпоче плавцями або чайка заскигнить жалібно понад Дніпром.

Дівчина задумалася:

"І чудна ж та віра діда Микули! Прощати ворогам? Любити всіх без розбору?" Ні, вона не розуміє цього. Кров за кров, помста за кривду була споконвічним законом її батьків і дідів...

Буде законом і для неї. Але та Візантія, той далекий Царгород манить її, чарує. Якби можна було там побувати, побачити красу цісарських палаців, їхні Божі храми! А може, й справді у них правдивий Бог?

— Дівчино! Перевези мене на той берег, до Почайни!

Стрепенулась. Довгі вії поволі піднялися вгору, ясні очі глянули на молодого лицаря, що стояв перед нею. У шикарному каптані, з мечем при боці, м'яка шапка на темних кучерях.

"Князь, сам князь Ігор, ніхто інший, як він, зі своїми соболевыми бровами!" — подумала й усміхнулась, вказуючи лицареві ласкаво місце у човні.

"Оця вміє правити човном сильно й певно!" — дивується про себе князь, дивлячись на струнку постать молоді Ольги.

— Відкіля родом, дівчино? — питає. — З русалок дніпрових чи мавок лісових?

— Ні русалка, ні мавка мені не рідня. Мої предки, як і твої, хоробрі русичі, що гуляли по морях у воєнних походах. Один із них, порубаний у битвах та виснажений у походах, осів тут перед смертю. Я його онука.

— Онука княжого дружинника! — здивувався князь. — А на якого зайчика полюєш ти, гарна дівчино?

— Шляхетній куниці заєць не до пари — їй тільки з соболями дружити.

"Вона розумна й хитра, словами її не збентежити!" — промовив до себе князь.

А на княжий двір пішла б? Там дівчат, таких красунь, як ти, радо вітають.

— Є у мене своя хата, не звична я по чужих служити.

"Вона горда й чиста, з такою не можна жартувати, як з іншими дівчатами!" — подумав Ігор.

Усе більше й більше дивується князь з молоді перевізниці, а коли човен причалює до пристані, бере дівчину за білу ручку і мовить:

— Ольго, будь моєю жінкою!

Вона спокійно глянула йому в очі і твердо сказала:

— Хочу бути твоєю княгинею. — Словом "хочу" підкреслила свою власну непримушену волю.

Сонце піднялось уже високо вгору і золотим промінням стелило молодій княгині величний шлях до київського престолу, до царської Візантії, до небесного почету Святих.

День пам'яті про могутню і мудру володарку України Святу Ольгу щороку святкують український народ і свята Церква 24 липня.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Зі смутком прощаємо тих, що відходять від нас. Не стає активних, працьовитих та жертвених членок, до яких належала і **бл. п. Марія Гроць-Гуссаківська** (9 лютого 1916 — 28 лютого 1996).

Народилася Марія у Львові, по судідству з катедральним храмом св. Юра. Дитинство і молодість провела "під крилом" Великого Митрополита Андрія Шептицького. Закінчила державний вчительський семінар та вищі торговельні курси. Вчила у школі, працювала бухгалтером в одній з наших кооператив. Вийшла заміж за інж. Романа Гуссаківського. У 1944 році молододина подалася на еміграцію — через Австрію до Америки і поселилася остаточно у Нью-Йорку.

У 1969 році Марія повдовіла, залишившись з двома, ще шкільного віку дітьми — Славком і Олею. Однак життєві випробування переносила мужньо, знаходячи час і енергію і на громадську працю. Будучи членкою 21-го Відділу СУА, довгі роки виконувала різні функції, головню секретарські, гарно рецитувала на наших імпрезах, до чого мала вроджений талант і задушевну любов. Ця невисока жінка була прикладом сильної волі, зразком матері, щедрою людиною, опікункою родини в Україні... Її гарні прикмети можна б довго перераховувати.

Хворіла часто, але й у фізичних болях не здавалася, мужньо переносила їх, вірила в поправу. Однак прийшов час, і Господь покликав її до Себе, де немає терпіння, де за заслужене життя чекає вічне спасіння.

Вічна їй пам'ять!

Марія Рейнарович,
секретарка 21-го Відділу СУА.

Ліна Костенко писала: "Життя, як річку, не перейдеш вброд. Та, певне, в ньому і немає броду. Заходь по груди у студену воду, — пливи, пливи, пливи десятки літ!" **Бл. п. Стефанія Годів** плила довше як дев'ять десятків літ. Народилася 24 жовтня 1903 р. в Дрогобичі в родині Стефана і Анни Коцюбів. Освіту закінчила учительським семінаром в Дрогобичі та учителювала в Західній Україні і в Польщі. В 1934 році вийшла заміж за інж. Григорія Годіва і якийсь час молоде подружжя жило у Варшаві, де народилася їхня доня Христина.

В 1944 році були змушені виїхати до Кракова, а згодом до Відня, де не оминуло їх переслідування німецьким гестапом, яке арештувало інженера Годіва. Щойно по довгих шуканнях по різних тюрмах його звільнили з ув'язнення, і родина з двома діточками — Христею і сином Юрієм — переїхали до табору в Ельвангені, Вюртемберг, де інж. Годів був головою табору.

В 1949 р. ціла родина переїхала до Америки, до Дітройту—Гемтремку. Тут Стефанія Годів включилася в суспільне і громадське українське життя — стала однією з перших членок 63-го Відділу СУА, а також вступила в члени ОЖ ОЧСУ та Марійської Дружини при церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку. Раділа заміжжям доні Христі з д-ром Маріяном Юзичем, а відтак приходом на світ трьох внучат — Марка, Рені і Лідусі. Здавалось би, що життя її буде вже плисти спокійним, тихим руслом. Та ні! Спіткало її велике горе — в 1968 році передчасно помирає її вірний друг Григорій. Лише глибока релігійність покійної і ніжна любов та піклування дітей і внучат дали їй силу перенести це велике горе.

Бл. п. Стефанія була палкою українською патріоткою, завжди линула думками на Батьківщину і твердо вірила, що Україна воскресне! І ми-

лосердний Господь дозволив їй дожити до цього тріумфального моменту — проголошення незалежності України! Тож літай духом по вільних просторах України, і над своїм улюбленим Дрогобичем, дорога Стефаніє!

Ксеня Антипів,
пресова референтка
63-го Відділу СУА.

18 січня 1996 р. відійшла у вічність на 79-му році життя **бл. п. Анна Цьонка**, членка 63-го Відділу СУА в Дітройті від початку його заснування, тобто від 1954 року.

Анна була примірною членкою, виконувала совісно свої обов'язки, довгі роки була скарбничкою. Ще в Німеччині почала хворіти на артрит. З цією хворобою приїхала до Америки і з чоловіком Романом замешкали в Дітройті. Хвороба поступала і не було можливості її спинити. Перебула більш як 10 операцій ніг, рук, пальців, але по всіх терпіннях не довго тішилася полегшею, бо недуга перемагала, а врешті мусіла вже мати допомогу день і ніч, бо треба було опікуватися нею, як малою дитиною. Без огляду на всі терпіння, ніколи не нарікала, але казала: "Так Бог хоче, люди мають ще гірше". Хіба часом з болю заплакала.

Треба признати, що була ревною, віруючою парафіянкою своєї церкви і членкою Марійської Дружини. По християнськи виховала двох синів — Левка і Андрія, які мають свої родини, й дочекалася п'ятеро внуків, якими дуже тішилася. Хоч сама терпіла, співчувала іншим.

Відійшла тихо й скромно, так, як було її життя, і за свої терпіння пішла по заслужену нагороду. Пам'ять про неї буде між нами завсіди, як приклад гідний до наслідування не тільки союзникам, але всій християнській громаді.

Ольга Гриньків.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Софія Геврик — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Варка Бачинська — протоколярна секретарка
Лідія Білоус — кореспонденційна секретарка
Таїсса Турянська — скарбничка
Надія Цвях — фінансова секретарка
Ярослава Рубель — преса
Оксана Фаріон — вільний член
Марія Пазуняк — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Лідія Черник — суспільної опіки
Ірена С. Олексюк — виховна
Ярослава Геруляк — мистецько-музейна
Люба Біловощук — стипендій
Марта Яросевич — екології

Ірена Чабан
Тамара Стадниченко

— головний редактор "Нашого Життя"
— редактор англійської частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Квітка Іваницька — Дітройт
Оксана Фаріон — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чикаго
Люба Кінах — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк
Марія Одежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Рома Шуган — член
Іванна Ганкевич — член
Лідія Колодчин — заступниця
Надія Савчук — заступниця
Ольга Рибаків — парламентаристка

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowskyj
Maria Savchak

Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Olga Trytyak — 1st Vice President
Sophia Hewryk — 2nd Vice President
Martha Bohachevsky Chomiak — 3rd Vice President
Iryna Kurowyckyj — 4th Vice President
Barbara Wachynsky — Recording Secretary
Lidia Bilous — Corresponding Secretary
Taissa Turiansky — Treasurer
Nadia Cwiach — Financial Secretary
Jaroslawa Rubel — Press
Oxana Farion — Member-at-Large
Maria Pazuniak — Member-at-Large

CHAIRS

Lidia Czernyk — Social Welfare
Irena S. Oleksiuk — Education
Jaroslawa Gerulak — Art/Museum
Luba Bilowchtchuk — Scholarship
Student Sponsorship Program
Marta Jarosewich — Ecology

Irena Chaban
Tamara Stadnychenko

— Editor-in-Chief "Our Life"
— English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеяна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

REGIONAL COUNCILS

Kwitka Iwanycky — Detroit
Oxana Farion — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Jaroslawa Mulyk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Anastazia Charysh — Chicago
Luba Kinach — New England
Theodosia Kushnir — New York - South
Maria Odezhyńska — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Ivanna Ratych — Chair
Roma Shuhan — Member
Iwanna Hankewycz — Member
Lidia Kolodchin — Alt Member
Nadia Sawczuk — Alt Member
Olha Rybakiw — Parliamentarian

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

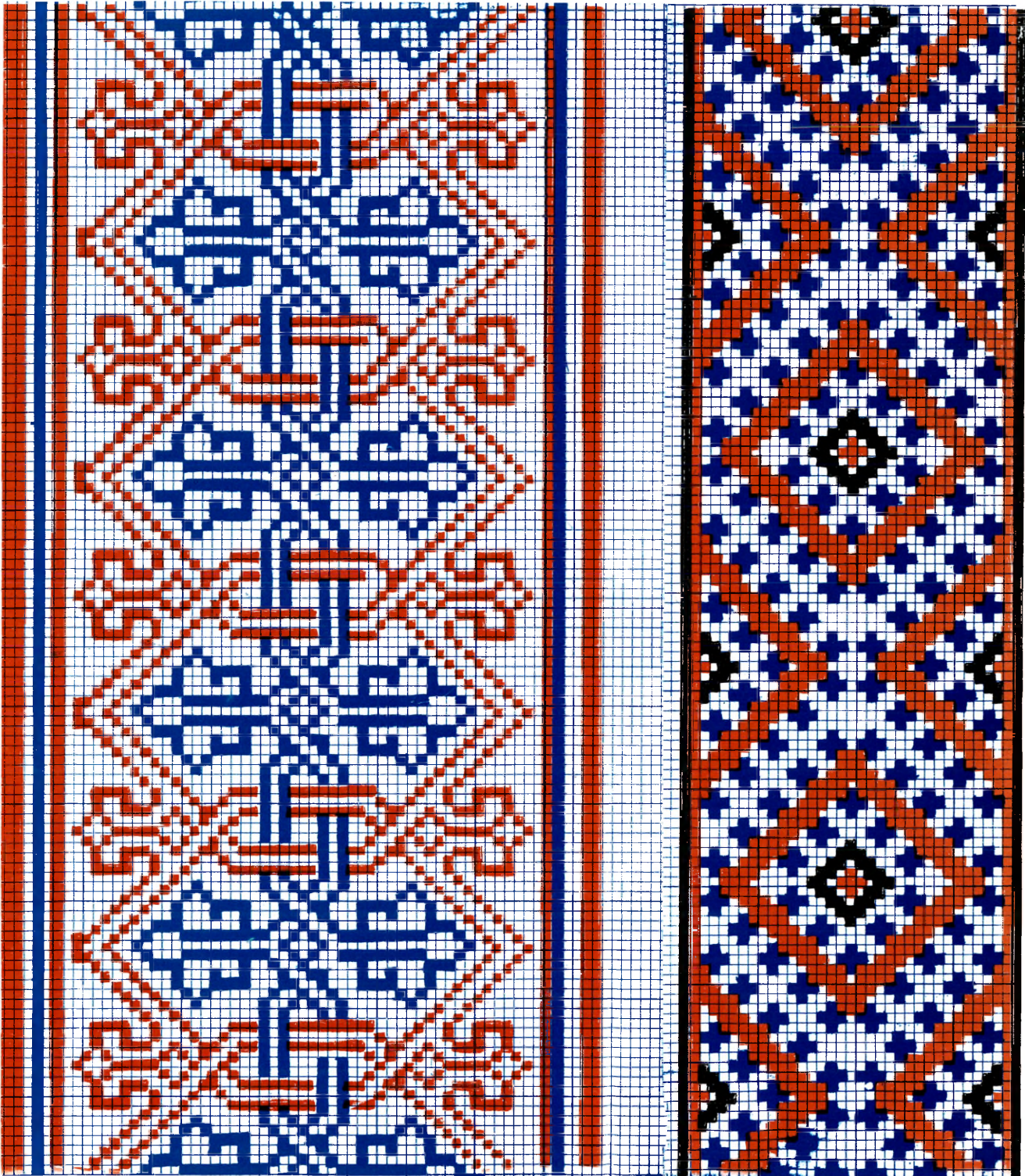
ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London W24HG, England

АВСТРАЛІЯ: Postup Ukrainian Cooperative Trading Society Limited, 928 Mount Alexander Rd., Essendon, 3040, Australia

Periodicals Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Взір із збірки 1894 року. Вишивати нитками ДМС чорними, помаранчевими ч. 900, синіми ч. 996. Із колекції Євгенії Бачинської Федусевич.
Pattern from an 1894 collection. DMC black, orange (900), blue (996). From the collection of Evhenia Bachynska Fedusevych.*